

Võru visioonikonverentsil kiigati tulevikku

14. märtsil Kandles toimunud Võru linna visioonikonverentsil „Annami tsõõrilõ vunki mano!” otsiti vastust Võru linna arengut ja tulevikku puudutavatele küsimustele.

„Unistuste Võru – mis tagab märgatava arenguhüppe?”; „Võru linna kuvand – kas ja *kuimuudu* „ummamuudu” tööle panna?”; „Millist rolli täidab Võru linn Kagu-Eesti regionaalse keskuse-na?”; „Kuidas puhuda Võru vanalinna muinsuskaitsealale elu sisse?” olid vaid mõned neist.

Linnapea Anti Allase sõnul vaadati visioonikonverentsil tõtt tänase Võruga ning suunati pilk tulevikku, saamaks ülevaadet, millised protsessid linna lähemat ja ka kaugemat tulevikku enim mõjutavad.

Rohkem kui saja kaasa-

mõtleva ringis peetud konverentsil esinesid ettekannetega IT-visionäär ja ettevõtja Linnar Viik, Tartu Ülikooli regionaalplaneerimise dotsent Garri Raagmaa ning kirjanik Olavi Ruitlane. Päeva teine pool kuulus aruteludele töögruppides.

Visioonikonverentsi aitasid korraldada OÜ Cumulus Consulting konsultandid. Uksed olid avatud kõigile, kellele Võru linna tulevik korda läheb ning kes soovisid sel teemal mõtteid ja ideid avaldada. Ühtlasi oli see oluline etapp Võru linna uue arengukava kujundamise protsessis.

Arutelude sisu võtab ilmekalt kokku linnapea öeldud: „Mõtlemine koos, milliseks kujundame tuleviku Võru. *Kas aigu om või tulõ hoopis tsõõrilõ vunki mano anda? Teemi kuun hää plaani!*”

Ulis Guth

Hetk visioonikonverentsilt. Esineb Tartu Ülikooli regionaalplaneerimise dotsent Garri Raagmaa.

Tähelepanelikud kuulajad.

Võru visioonikonverentsil käidi välja hulk ideid linna arendamiseks järgmistel aastatel. Neist säravamad on loetletud Võru linna veebilehel. Ootame linnaelanike arvamusi, millised ideed on kõige olulisemad. Selleks palume teil loetelust välja valida kolm enda jaoks kõige tähtsat ideed ja märkida need ära Võru linna kodulehel www.voru.ee hiljemalt 4. aprillil 2017.

VAHETUD MULJED

Jaan Urb, OÜ Cumulus Consulting, Võru linna arengukava koostamise projektijuht

Visioonikonverentsil jäid minu jaoks kõlama järgmised mõtted. Võru ei saa oma visioonis ja tegevustes üksnes linna piiridesse jääda. Piirkonna keskusena on mõõdapääsmatu teha koostööd kogu maakonnaga, aga ka laiemalt.

Tingimata pole vaja püüda suurettevõtteid, -sündmusi ja teisi „suuri asju”. Väiksele linnale sobivad hästi ka väiksed omanäolised üritused ning ettevõtmised. Tarvis on eripärad toimima saada, oluline pole niivõrd märk („ummamuudu”), kui-võrd sisu ja reaalsed tegevused. Enesekindlus ja uhkus

oma kodukoha üle aitavad Võru linna ka laiemalt tunnuks teha.

Olavi Ruitlane, kirjanik

Sain oma väiksed mõtted välja öelda. Võru vajab tööpoolest nüüdisaegset ja atraktiivset haridusasutust, milles teadmiste omandamine garanteeriks lõpetajatele tööturul kindlustunde. Ülejäänud Eesti noored vajavad Võrru tulemiseks ja miks mitte, enda hilisemaks Võruga sidumiseks just sellist head põhjust. Vähem oluline ei olnud minu jaoks inimestega kohtumine – nii saan oma pildi suuremaks. Linnar Viik oli inspireeriv ja nii mõnedki veel. Saal töötas visionääridega kaasa, ei olnud niisama kokku tulnud...

On tunda, et linn on praegu heades kätes. Eks need muutusedki tule, olen igatahes lootusrikas.

Merike Õun, Võrumaa Spordiliidu tegevjuht

Visioonikonverentsilt jäi mulle ikkagi kumama mõte, et just sport, liikumine ja spordisündmused võiksid olla need, mis endisi võroke-si tihemini lapsepõlvelinna tagasi toovad ja praegusi siin hoiavad. Sellele aitab kaasa tänapäevane avatud mõtlemine, et paljusid töid saab teha ka töökohast kaugemal, ja kui amet vähegi võimaldab, siis selle tegemisega vajalikul ajahetkel Võrru kolida ning kaugtöö võimalusi ära kasutades siin ka oma lemmikspordisündmusel osa-

leda, liikumist harrastada, samuti sugulasi ja kultuurisündmusi külastada. Ehk kui tihemini kodus käia, siis tulebki see tunnetus, et Võrus on elu võimalik ja olgem ausad – Võrus on hea elada ja lapsi kasvatada.

Hillar Irves, Võhandu maratoni peakorraldaja

Valisin endale koha töögruppis, kus tegeldi teemaga „Unistuste Võru – mis tagab märgatava arenguhüppe?”. Meil kõigil on unistused ja olen seda meelt, et unistused peavadki olema korda viis suuremad, kui reaalsus hetkel lubab. Muidu poleks need õiged unistused, sest tee nendeni oleks liiga lühike ja igav ning tulemus kergesti saavutatav.

KOGUKONNA KASVULAVA

Novi seitsmolas
03. aprillil 2017
kell 16.30 - 19.30

Mõttekoda

MUUTUV MAAILM JA MÕJU MEILE

Meedia ja infoküllus ümbritseb meid igapäevaselt. Selles on midagi äärmiselt vajalikku, midagi usutatavat ja midagi küsitavat.

Milline on meedia ja infokülluse mõju meile?

Sellest mõttekojas juttu tulebki.

KÜLLA TULEB
Raul Rebane

Osalustasu kohvipausi eest 3 eurot.

TÄPSEM INFO: Mai Timmi | 51 94 15 37 | maitimmi@gmail.com
kasvulava.wordpress.com

VÕRUMAA PIKAMAAJOOKSUDE SARI 2017

ALUSTAME JUBA 21. APRILLIL!

#VÕRUMAA SPORDIB

21.04 ÜMBER VASKNA JÄRVE JOOKS 4.05 JOOKS ÜMBER TAMULA JÄRVE

18.05 VÕRU-VÄIMELA MAANTEEJOOKS 10.06 UUSI SETOMAA JOOKS

24.06 PULLI JÄRVE JOOKS 2.07 RÕUGE VIIE JÄRVE JOOKS 23.07 JOOKS ÜMBER UHTJÄRVE

5.08 VASTSELIINA LINNUSE JOOKS 19.08 JÕE- JA JÄRVEJOOKS LASVAL 2.09 UUSI ÜTS UMMAMUUDU LIINA ÜÜJUUSK

16.09 KÜTIORU MAASTIKUJOOKS 14.10 MUNAMÄE-VÕRU MAASTIKUJOOKS

12 JOOKSU - VÄLJAKUTSE APRILLIST OKTOOBRINI! JOOKS / KÖND / MUDILASTE JOOKS

TÄPSEM INFO JOOKSVALT: WWW.VORUMAA SPORDILIIT.EE

www.facebook.com/vorumaa.jooksusari

Annami tsõõrilõ vunki mano!

Annami tsõõrilõ vunki mano ehk paneme üheskoos VÕRU (tsõõri) kiiremini käima. Tegemist on intriigeriva üleskutsega, et kaaslinlased ja Võrust hoolivad inimesed mõtleksid kaasa ja annaksid oma sisendi (mõtted ja ettepanekud) Võru linna uude koostatavas arengukavasse.

Rõõm on tõdeda, et ühe omavalitsuse arengukava pole enam pelgalt riulis tolmuv dokument, millel pole eluga suurt pistmist. Rohkemgi veel. 2006. aastal koostatud Võru linna arengukava on õnneks praeguseks paljusi ellu viidud ning vajab hädasti uuendamist. Seetõttu pöördusime juba eelmises lehes linnakodanike poole palvega vastata kolmele väga olulisele küsimusele: Millised on kõige suuremad probleemid Võru linnas?; Mis vajaks Võru linnas kindlasti äratagemist?; Kas ja kui muudu tahame olla ummamuudu liin? Äärmiselt südantsoojendav on, et see küsitlus ei ole jätnud linnakodanikke külmaks. Nii linna kodulehel kui ka linnalehe kupongi abil on linnavalitsusse saabunud arvamusi ligi sajalt inimeselt ja neid tuleb iga päevaga juurde. Olen veendunud, et nende ettepanekute ja arengukava koostamise käigus aset leidvate arutelude tulemusel suudame sõnastada meie linna prioriteetidid lähimateks aastateks. Vajame värskeid mõtteid ja ideid, kuidas meie armsal kodulinnal Võrul võiks veel paremini minna.

Usun siiralt, et Võrul lähebki tulevikus väga hästi. Selle väite aluseks on tõdemus, et lisaks äärmiselt suurele muutusele viimasel kümnendil Võru linnapildis on ka siinne kogukond viimastel aastatel oluliselt tugevamaks ja kokkuhoidvamaks muutunud. Kuna usaldus linnavõimu ja linnakodanike vahel on selgelt tugevnenud, siis on ka muutusi kergem ellu viia.

Kui minult linnapeana küsitakse, kuidas Võrul võiks veelgi paremini minna, siis vastan, et selle tagab meie kõigi pikaajaline omakasupüüdmatu, pühendunud ja järjepidev töö oma linna hüvanguks. Väga oluline on ka avatus uutele ideedele ja inimestele ning toetus neile, kes oskavad ja suudavad protsesse käivitada ning eduka tulemuseni juhtida.

Just selline lähenemine on nii mõnelegi Eesti omavalitsusele edu toonud. Me ei pea kindlasti mingit uut „spunkki” otsima, vaid iga päev oma linna ehitama ja muutma ta üheskoos meeldivamaks elupaigaks meile endale. Kui kodulinn meile endile meeldib, siis on ta meeldiv ja atraktiivne ka väljastpoolt tulijatele ning võime loota, et linnaelanike arv ühel hetkel taas tõusule pöörab. Peamine on, et annaksime kõik endast parima – oleme avatud uuendustele, kasutame ära iga võimaluse ja usume sellesse, mida teeme. Kõige olulisem on mitte kasvatada lapsi teadmises, et esimesel võimalusel tuleb siit jalga lasta, vaid tegudega sisen-dada neisse lugupidamist oma kodukoha vastu. Ühe näitena peaks väga paljude linnakodanike vabatahtliku töö ja panustamise tulemusena sel suvel Võrus aset leidv Eesti suurim lastefestival jätma meie lastele hea mälestuse oma kodukohast ja äratama kaugemalt tulijates huvi Võru kui lastest hooliva linna vastu.

Me ei tohi häbeneda oma juuri, vaid peame olema uhked selle kandi keele, kultuuri ja kommete üle. Võru ja kogu Võrumaa on Eestis selgelt eristuv – tugevat identiteeti kandev piirkond. Väljastpoolt vaatajad peavad sellest lugu ja ka meil on aeg selg rohkem sirgu ajada. Võru linnal on täita oluline roll, olles ajaloolise Vana-Võrumaa pealinn ja pärast käimasolevat haldusreformi ainuke linnomavalitsus Kagu-Eestis.

Nii et annami õnnõ tsõõrilõ (Võrolõ) vunki mano, sest mittepöörlev tsõõr ei püsü püs-tü – tuu om fiiusika-tunnist teedä meile kõigilõ. Hääd ütten-märgotamist!

Anti Allas,
linnapea

Võru Linna Leht

Toimetuse ootab kaastõid ja reklaame e-posti aadressil ulis.guth@voru.ee
Väljaandja: Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11, 65620 Võru
Toimetaja: Uulis Guth
Tel 512 0787
Teostaja: AS Võru Täht
Ajalehe järgmine number ilmub 20. aprillil.

LINLANE ARVAB

Loo autor Merle Koik individuaalkoolitust tegemas.

Individuaalkoolitus raamatukogus – vajalik või mitte?

Sõna „koolitus” toob enami-ku mõtetesse ikka rahvast täis koolitusruumi ja tarkusi jagava lektori. Individuaalkoolitus on sedavõrd ressursimahukas, et sellist tüüpi koolitusi pakutakse märksa harvem. Miks siis peaksid individuaalkoolitused toimuma just raamatukogus ja kellele see vajalik on?

Kõige olulisem on ehk tõsiasi, et raamatukogud on tasuta kasutatavad ja avaliku ligipääsuga kohad kõigile, olenemata soost, rahvusest, haridustasemest jms. Raamatukogud on turvalised kohad, kus inimesed on harjunud käima ja vajaduse korral ka nõu ja abi saama ning kus nad tunnevad ennast hästi. Oleme põhjusega uhked oma e-riigi ja interneti kaudu kõigile kättesaadavate teenuste üle, aga kahjuks on suur hulk inimesi, eriti keskealiste ja vanemate inimeste seas, kes ei oska väga hästi arvutit ja nutiseadmeid kasutada ega orienteeru järjest suurenevas infohulgas. Rühmakoolitustele ei taha paljud inimesed minna, ehk seetõttu, et ei

suuda koolituse kiire tempoga sammu pidada. Siin saavadki abi pakkuda raamatukogud individuaalkoolituste korraldamisega.

Võrumaa Keskraamatukogu osales aastatel 2015–2016 Erasmus+ KA1 projektis „Elukestev õpe raamatukogus – töövarjuks Sloveeniasse”, mille ühe tulemusena ja muidugi lähtuvalt raamatukogu kasutajate vajadusest otsustasime hakata pakkuma uut individuaalkoolituse teenust. Tegu on koolitusega, mis on mõeldud raamatukogu lugejatele. Koolitus on tasuta ja toimub põhimõttel „üks koolitaja – üks õppija”. 2016. aasta jook-sul toimusid individuaalkoolitused 100 korral ja kestsid kokku 79 akadeemilist tundi. Arvestades, et meil on vaid ligi 6000 lugejat, on need arvud märkimisväärsed.

Milles siis seisneb osalejate hinnangul individuaalkoolituse vajalikkus? Kõige olulisemana toodi välja see, et julgetakse küsida, kartmata rumalana näida. Nii mõnedki individuaalkoolitustel

osalenud on rääkinud, et käisid ka rühmakoolitusel, aga ei saanud midagi aru ja suure grupi ees küsida ei julgenud. Seda just nutiseadmete kasutamise seotud teemade puhul. Individuaalkoolitustel osalejatele meeldib võimalus keskenduda konkreetsele probleemile, mis esile on kerkinud ja igapäevases elus lahendamist vajab. Eakamad koolitustel osalejad on kurt-nud, et lapsed ja lapselapsed on kaugel ning isegi kõige lihtsamaid küsimusi arvutite, telefonide, kaamerate, sotsiaalmeedia ja andmebaasidega seoses ei ole kelleltki küsida. Seetõttu on just eakamad õppurid selle võimalusega väga rahul.

Toreda näitena võib siin tuua meie vanima õppija, kes on 84aastane ja on oma tahvelarvutiga mitu korda koolitusel käinud. Ta sai selgeks, mis on Google ja kuidas e-kirju kirjutada. Õppida pole kunagi hilja! Oluliselt peetakse just oma seadme-ga koolitusele tulemist, sest tihti satuvad vähesed arvuti-oskusega inimesed sega-

duste, kui näevad koolitusel ühte ekraanipilti ja kodus hoopis teistsugust.

Individuaalkoolitused on paindlikud, seal keskendatakse õppija tasemele ja viiakse koolitus läbi just sellest lähtuvalt. Peale lihtsamate küsimuste lahendamise olemasolevate näiteks aidanud täita USA viisataotlust, installida äppe, allkirjastada digitaalselt dokumente, selgitanud küberturvalisuse põhimõtteid jne.

Põnevat ja põhjalikku lisalugemist raamatukogudes pakutavate koolituste, sealhulgas individuaalkoolituste kohta pakub Anu Laumetsa 2015. aastal koostatud Tartu Ülikooli lõputöö „Infokihistumine: raamatukoguhoidjate tegevus ja hinnangud”.

Õppida on tore ja raamatukogust saab ikka abi!

Merle Koik,
Võrumaa Keskraamatukogu
arendusjuht, EPALE saadik
(EPALE on Euroopa
täiskasvanuhariduse
veebikeskkond)

PÜHADE EEL

Paastuaja mõtted

Kolme nädala pärast tähistab kristlik maailm suure nädala sündmusi: Kristuse kannatamist, surma ja ülestõusmist. Kuigi Piiblis ei ole mingit märgat selle kohta, millal kuupäevaliselt tuleks paastuda, on paljude kristlaste tava enne kannatamisaja sündmusi ennast toidu suhtes piirata.

Paastumisel on sügav tähendus. Loobumine isendast inimkonna kasuks oli Kristuse ülim eesmärk siin maailmas. Teksti „kes iga-

nes tahab päästa oma elu, kaotab selle, aga kes iganes kaotab oma elu minu pärast, see päästab selle” on Piiblis korratud viis korda. Kui süveneda looduse toimimisse, siis on näha, et kõik on kõige seoses ning aidates teist, aidatakse iseennast. Tervise mõttes ei ole inimesele hea, kui ta ainult sööb ja kogub, aga ei tööta ega liiguta. Sama põhimõtte kehtib vaimses plaanis: elu jääb tühjaks ja tühiseks, kui see on täidetud

ainult minu enda ja minu soovidega.

Teiste õnnelikuks tegemises seisneb tõeline õnn. Elu omandab mõtte siis, kui piirata oma soove ja tahtmi-si nende pärast, kes on meile kallid. Neid põhimõtteid läbi elades suudame rohkem mõista Jumalat, kes loobus meie pärast kõigest, et meid päästa.

Loodan, et ennast piirates ning teistele rohkem ruumi andes saame rikkamaid

kogemusi, laiemat arusaamist ja õnnelikumaid hetki.

Hele Kulp,
Seitsmenda Päeva
Adventistide
Võru koguduse pastor

LASTELINN VÕRU

Lastefestivali ajal elustatakse ajalooõpikutest tuntud Tamula muinasasula

Võru linn koos heade koostööpartneritega on otsustanud sel suvel, 28.–30. juulini, korraldada Eesti suurima lastefestivali, mille tegevused lähtuvad Võrumaa laste endi välja pakutud unistustest.

Muu hulgas saab Võru lastefestivali ajal minna tagasi kiviega ja tutvuda selle aja tegevuste ja mängudega.

Meie laste üks unistus oli näha, kuidas inimesed Tamula kaldal vanasti, kaugel kiviajal elasid, kuidas tehti tuld, kuidas ehitati püstkodasid ja milliseid mängesid mängisid lapsed.

Teadagi on Tamula järve läänekaldal Roosisaare poolsaarel noorema kiviaja asukoht. Esimesed teated asutusest Võrumaal pärinevad nooremast kiviajast (u 2000 a eKr). Tamula asukohast on leitud rohkem kui teistest muistsetest asulatest Eestis luudest ja merevaigust valmistatud ehteid.

Selle ajastu tegemisi tutvustab lastele Võru Instituut.

di alla kuuluv Mõniste talurahvamuseum.

Et viia lapsed tagasi ajalukku, luuakse ranna lähedal kiviaja tegevuspaik, mis on sisustatud vastavalt ajastule. Püstitatud on nahkadega kaetud koda. Lapsed saavad õppida tule süütamist tulekivi ja -raua, tulevibu või tulevurriga. Võimalik on proovida ketramist ketruspulga ja värtnaga, saab aimu algelisest kangakudumisest; võimalus on jahvatada teri jahvekviga ja uhmrir; küpsetada kakkusid kakukivil ja pulga otsas lõkkes; valmistada savinõusid; jahtida lasso, lingu, vibu ja noolega; püüda kala luust püügivahenditega.

Lapsed saavad kätt proovida osavusmängudes (kivimängud, pallimängud, täpsusmängud) ja mõista-

Lastefestivalil tutvustatakse muu hulgas muinasaja eluolu ja tegevusi...

...ning pakutakse lastele võimalust looduslikest materjallidest meisterdada.

tusmängudes (jäljendusmängud, nõõrimängud, kassikanga kudumine, sõlmede valmistamine).

Meisterdamistoas saab looduslikest vahenditest mänguloomi ja ehteid valmistada.

Talulaste mängumaal saab ehitada majaklotsidest külasid, talusid, rajada karja-

aedu ja karjatada puuloomi. Mängida läbi, kuidas endisaja tööriistadega põllutööd tehti.

Igas järgmises linnalehes tutvustame, mida põnevad festivalil näha võib.

Festivali lisainfo: www.vorulastefestival.ee

Kristi Vals,
lastefestivali projektijuht

ÜLESKUTSE

Tule ja osale lastefestivalil!

Iga suursündmus sünnib sadade inimeste koostöös. Kuna lastefestivali kandev idee on tunda rõõmu koostegemisest ja koosolemisest, ootame festivaliga liituma kõiki, kes soovivad kaasa lüüa.

Kutsume peresid, lasteaedu, koole, MTÜsid, organisatsioone, käsitöölisi, toitlustajaid, ettevõtteid ja kõiki vabatahtlikke festivali ajal meie lapsi rõõmustama.

Võimalusi selleks on palju:

VABA LAVA – Keslinna koo-

li ette tuleb festivali ajal vaba lava, kuhu ootame kõiki, kes soovivad üles astuda oma säravate annete ja heakõlaliste ideedega. Eriti oodatud on omalooming, kaverid, luulekavad, laulud, tantsunumbrid, trikid, katsed, naljad – kõik, mis lavale passib. Tulge ja rõõmustage publikut ja lapsi!

MELU TÄNAVATEL – soovime, et ka festivalialal – tänavatel – astuksid üles või jalutaksid ringi lapsed, muusikud, kunstnikud, tri-

kitajad jne.

Tänavatel on võimalus peredel külastada töötubasid. Paku oma meeskonna, pere või organisatsiooniga lastele meeldejäädavat tegevust ning tutvusta külalistele, mida Võrumaal lastega teha saab.

Kui soovid saada kogemust festivali korraldamises ja vabatahtlikuna kaasa lüüa, siis anna sellest julgesti teada.

Kontakt ja info: vorulastefestival@gmail.com, Kristi Vals, tel 521

5204.

LAAT, KOHVIKUD – festivali raames toimub laad ja festivalialalt leiab kohvikuid. Igapähe on võimalik oma asju müüma tulla, teiste kaupa uudistada ja laadamelu nautida. Laadal osalemise eelduseks on eestimaine kvaliteetne toodang, põnevad kaubad, mis pakuvad rõõmu lastele ja lastega peredele. Müüa võib käsitööd, riideid, toidukaupu, sööki, jooki, mänguasju jms. Riie- tus ja melu laadatänaval võiks olla

lastepärane.

Samuti soovime, et toit ja jook, mida kohvikutes pakutakse, on tervislik ja kodumaine ning mõeldud eelkõige lastele ja lastega peredele.

Kontakt ja lisainfo: Margus Külm, tel 522 6574, margus@tamula.edu.ee.

Tulge ja rõõmustage lapsi ning kõiki meid Võru linnas!

Lisainfo festivali kohta: www.vorulastefestival.ee

KUU PILDIS

Ministrid ja riigikogulased Võrus

17. veebruaril külastasid Võru Linnavalitsust majandus- ja taristuminister Kadri Simson, riigihalduse minister Mihhail Korb ning Riigikogu liikmed Anneli Ott, Valeri Korb ja Kersti Sarapuu (pildil koos linnavalitsuse esindajatega). Kohtumisel räägiti omavalitsuste ühinemisest, maakonnakeskuste alarahastamisest ning nende tugevdamise vajadusest ja meetmetest, samuti tuli jutuks tee-

de rahastamise suurendamine ja transiiditeede võimalik üleandmine riigile. Kohtumisel andis linn ministrile edasi oma soovid.

Veel räägiti laenuvõimest ja tutvustati riigi plaane tasuta ühistranspordi ja ühistranspordikeskuste korraldamisel. Võru linnas viimastel aastatel tehtud investeeringud ja arengusuunad kiideti heaks.

VÕRUMAA LASTEAEDADE MÄNGUDE MESS
8. APRILLIL 2017 KELL 10.00-15.00
KULTUURIMAJAS KANNEL

MÄNGUBOKSID:
ISEVALMISTATUD MÄNGUD,
MÄNGUASJAD UURIMISEKS,
MÄNGIMISEKS, OSTMISEKS.
MÄNGUASJA MEISTERDAMINE

ÕPETAJATE ÕPITOAD:
MÄNGUTERAAPIA, VÕRKEELSE
KEELEPESA MÄNGUD,
PÄRIMUSMÄNGUD

**ÕPETAJATE ÕPITOAD KOOS
LASTEGA: KÕNEMÄNGUD,
DRAAMAMÄNGUD,
MUINASJUTUD, KATSED,
ROBOOTIKA**

OOTAME MESSILE
LASTEAEDNIKKE, ALGKLASSIÕPETAJAJD,
TUGISPETSIALISTE, HARIDUSAMETNIKE,
LASTEAIKÄALISI LAPSI KOOS VANEMATEGA

ARENDUSTEGEVUS

Keskväljaku arhitekt palus linnalt lisaaega

Kuna Võru keskväljaku projekteerija on palunud Võru Linnavalitsuselt nõuetele vastava projekti esitamise tähtaja pikendamist kuni 1. juulini 2017, tehakse suur osa keskväljaku ehitustöid tuleval aastal.

OÜ Stúdio Tallinn ja Võru Linnavalitsuse vahel on sõlmitud töövõtulepingud Võru keskväljaku arhitektuurse ja linnamööbli osa tööprojekti ning veevarustuse ja kanalisatsiooni, tugev- ja nõrkvoolu ning konstruktiivse osa põhi- ja projektide koostamiseks. Projektdokumentatsiooni valmimise tähtjaks – 31. jaanuariks – paraku loodetud tulemust ei saavutatud.

„Kui ülejäänud projekti osad vastasid esitatud nõuetele, siis tellijale üle antud linnamööbli ehitusprojekti osa ei vastanud sisult tööprojektile esitatavatele nõuetele. Kuna linnamööbli osa lahendused mõjutavad oluliselt ka teisi projekti osi, siis ei saanud Võru Linnavalitsus lugeda projekti ka osaliselt valminuks ning seetõttu ei ole võimalik alustada ka platsiehitustöid, arvestades mööbli hilisemat paigaldust,” selgitab linnamajanduse osakonna juhataja Raiko Palm.

Ehitusprojekti koostaja põhjendab viibimist asjaoluga, et Võru keskväljaku le projekteeritava valgustuse ja linnamööbli puhul on tegemist insenertehniliselt väga keerukate, mittetüüpsete eksperimentaallahen-

dustega, mis on seadnud projekteerija töögrupile varem eeldatust kõrgemad nõuded. Sellest tulenevalt peetakse vajalikuks kaasata linnamööbli tööprojekti koostamisse suurema pädevuse ja töökogemusega ehitusinsenerid ning töötada lahendused põhjalikumalt läbi. Et tagada taotletava eesmärgi saavutamine ning projekteeritavate rajatiste igakülgne ohutus kasutajatele, on projekteerija palunud Võru Linnavalitsuselt nõuetele vastava projekti esitamise tähtaja pikendamist ning linnavalitsus on sellega nõustunud.

„Kuna projektiga taotletud eesmärkide saavutamine ja eelkõige projekteeritava väljaku kasutamise ohutus on tellijale esmatahtsad, ei ole võimalik platsi ehitustöid sel aastal alustada,” selgitab Palm.

Küll on juba tänava kavas mitmed (ettevalmistavad) tööd, mida saab väljaku ehituse viibimise tõttu põhjalikumalt ja paremini teha. „Kuna samal ajal platsi ehitusega oli Danpower Eesti ASil plaanis välja vahetada platsi ja Seminari tänavat läbiv kaugküttetorustik, siis vältimaks töömaade kattumisest tulenevat ajakulu järgmisel aastal, on kavas kaugküttetrassi koridor raadata ja trass vahetada juba selle aasta suve teises pooles,” täpsustab linna-majanduse osakonna juhataja.

Ulis Guth

Võru keskväljak 2017. aasta märtsis. Ei lähe enam kaua, kui siin avaneb hoopis teistsugune vaatepilt.

ÜLESKUTSE

Linnavalitsus ootab Võru linna teenetemärgi kandidaate

Linnavalitsus ootab kõigilt ettepanekuid Võru linna teenetemärgi andmiseks 2017. aastal. Taotlused palume esitada kirjalikult Võru Linnavalitsusele aadressil Jüri 11, 65620 Võru või e-posti aadressil vlv@voru.ee hiljemalt 15. maiks. Ettepanek peab sisaldama teenetemärgi kandidaadi isikuandmeid, tegevusala ja teenete või muude põhjuste loetelu.

Võru linna põhimääruse kohaselt antakse linna teenetemärk füüsilisele isikule Võru linnale osutatud teenete eest või linna erilise austusavaldusena. Linnavalitsus esitab nõuetekohaselt vormistatud teenetemärgi andmise taotluse ja oma ettepanekud kandidaatide kohta linnavolikogule. Teenetemärgi andmise üle otsustab linnavolikogu.

Võru linna teenetemärke antakse välja alates 1994. aastast. Teenetemärgi omanike nimekirja leiab Võru linna veebilehelt <http://www.voru.ee/et/teenetemark1>.

Ülle Määrsepp,
linnasekretär

LINNAVALITSUSE JA LINNAVOLIKOGU TEATED

Võru Linnavalitsuse istungitel

Ürituse korraldamine

1. mail 2017 korraldatakse Võru linnas kella 11–15 avalik üritus „Ratastel Võru”. Kella 9–16 suletakse Kesklinna park ja kella 10–14 Lembitu tänav.

Ürituse kooskõlastamine

Võru lasteaiale Punamütsike anti nõusolek avaliku ürituse „Võru maakonna laste-aedade mudilaste laulu- ja tantsupidu” korraldamiseks 1. juunil kella 15–18 Võru linnas. Rongkäigu rivistuseks anti luba sulgeda kella 15–15.30 Kesklinna park, Vabaduse tänav ja selle kõnnitee (lõigus Lembitu tn kuni Jüri tn). Kella 15.30 kuni rongkäigu läbimiseni suletakse Jüri tänav (lõigus Vabaduse kuni Liiva tn) ning kella 15.30–18.00 Liiva tänav (lõigus Jüri tn kuni Kreutzwaldi tn).

Koolieelsete lasteasutuste suvine töökorraldus

Ajavahemikuks 1. juulist kuni 31. juulini suletakse Võru lasteaia Sõleke, Okasroosike ja Punamütsike. Valvelasteaiana jääb tööle Võru lasteaed Päkapiikk.

Isikliku kasutusõiguse seadmine

Anti nõusolek isikliku kasutusõiguse seadmiseks Elektrilevi OÜ kasuks Lühike tänav T1 kinnistule (pindala 6758 m², sihtotstarve transpordimaa) ja Lühike tn 3 kinnistule (pindala 8570 m², sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa). Anti nõusolek isikliku kasutusõiguse seadmiseks Elektrilevi OÜ kasuks Kooli tänav T1 ja Kooli tn 7 kinnistul, määrati isikliku kasutusõiguse ala ning tingimused.

Katastriüksuste liitmine

Nõustuti Kanarbiku tn 5 ja Kanarbiku tn 7 katastriüksuse liitmisega. Katastriüksuse aadressiks määrati Kanarbiku tn 5, sihtotstarve 100% elamumaa.

Katastriüksuse jagamine

Nõustuti F. R. Kreutzwaldi tn 13 // 13a // Katariina allee 9 // Tartu tn 44 (pindala 1638 m², sihtotstarve: 80% elamumaa, 20% ärimaa) jagamisega kuueks. Tekkivatele katastriüksustele määrati aadressid, pindalad ja sihtotstarbed järgmiselt: F. R. Kreutzwaldi tn 11 (pindala 169 m², sihtotstarve 100% elamumaa), F. R. Kreutzwaldi tn 13 (pindala 243 m², 100% elamumaa), F. R. Kreutzwaldi tn 13a (pindala 202 m², 100% elamumaa), Katariina allee 9 (pindala 400 m², 100% elamumaa), Tartu tn 44 (pindala 222 m², 100% elamumaa) ja Tartu tn 44a (pindala 421 m², 100% ärimaa).

Aadresside ja sihtotstarvete määramine

Määrati järgmised riigi omandisse jäetavate maaüksuste aadressid ja sihtotstarbed:

Tallinna mnt 42f (100% tootmismaa), Tallinna mnt 50e (100% tootmismaa), Tallinna mnt 46g (100% tootmismaa), Tallinna mnt 42d (50% tootmismaa, 50% ärimaa), Tallinna mnt 50c (100% tootmismaa), Tallinna mnt 50d (100% tootmismaa), Tallinna mnt 46j (50% tootmismaa, 50% ärimaa) ja Tallinna mnt 40a (50% tootmismaa, 50% ärimaa).

Nõustuti maaüksuste riigi omandisse jätmiseks.

Riigihangete tulemuste kinnitamine

Riigihanke „Võru Kesklinna Kooli rekonstrueerimisprojekti muutmine” võitsid madalaima hinna – 14 800 euroga ühispakkujad OÜ Maaprojekt ja OÜ Arhitektuuribüroo K+K.

Riigihanke „Tartu tänava ja Lõuna-Eesti haigla vahelise jalg- ja jalgrattatee rajamine” edukateks pakkumusteks tunnustati:

Osa 1 – OÜ Aigren pakkumus maksumusega 226 240,06 eurot. Osa 1 hõlmab jalg- ja jalgrattatee rajamist Võru-Valga maantee ja Kasaritsa – Kubja tee ristmikust mööda Kasaritsa – Kubja tee parempoolset külge kuni Lauluväljaku tee ristmikuni, edasi mööda Kubja-Reedo teed tee parempoolisel küljel ja sealt edasi RMK Võru metskonna maal mööda metsaala kuni lauluväljakuni. Kubja laululava territooriumil kulgeb kergliiklustee maaüksuse Laululava idapoolisel küljel, ületades Kubja oja, ning mööda olemasolevat liikumisteed kasutades jõuaks Laululava lõunanõlvale. Laululava maaüksuse lõunanõlvast kuni ASini Lõuna-Eesti Haigla kulgeb tee mööda RMK Võru metskonna maaüksust. Rajatava tee pikkuseks on ligi 1,0 km. Ehitustööde töövõtulepingu sõlmib Võru Linnavalitsus.

Osa 2 – OÜ Asfaldigrupp pakkumus maksumusega 390 000 eurot. Osa 2 hõlmab jalg- ja jalgrattatee rajamist Võru linnas Koreli tänavaga külgnevale Röpina maantee ja Luha tänavaga vahelisele alale ning Luha tänavaga külgnevale Jüri ja Pika tänavaga vahelisele alale. Rajatava tee pikkuseks on u 2,3 km.

Osa 3 – OÜ Aigren pakkumus maksumusega 294 821,21 eurot. Osa 3 hõlmab Võru linnas Tartu tänavaga külgnevat linnapiiri ja Lembitu tänavaga vahelist ala ning Koreli oja külgnevat Tartu tänavaga ja Röpina maantee vahelist ala. Rajatava tee pikkuseks on u 1,7 km. Osa 2 ja osa 3 ehitustööde töövõtulepingu sõlmib Võru Linnavalitsus.

Riigihanke „Tänavate ehitus 2017” edukateks pakkumusteks tunnustati:

Osa 1 – OÜ Teearu Grupp pakkumus maksumusega 157 603,60 eurot. Osa 1 hõlmab Laane tänavaga piirkonda. Piirkonnas ehitatakse välja Laane tänav koos jalgteega ning rajatakse Laane tn 4 ja 6 maja otsa parkla. Tehakse 2,5kordset pindamist Laane, Nõmme, Oksa, Käbi, Vindi ja Linu tänavad.

Osa 2 – OÜ Asfaldigrupp pakkumus maksumusega 37 030 eurot. Osa 2 hõlmab Võrukiivi tänavaga piirkonda. Piirkonnas korrustatakse 2,5kordse pindamise teel Pae, Eterniidi, Kruusa, Tallinna mnt töötusala tänavad.

Osa 3 – OÜ Asfaldigrupp pakkumus maksumusega 61 560 eurot. Osa 3 hõlmab Liitva tänavaga piirkonda. Piirkonnas korrustatakse 2,5kordse pindamise teel Lina, Niine, Ülase, Orase, Kanepi, Tulbi tänav, korrustatakse sademeveekraave, paigaldatakse 85 meetrit teetruupe.

Osa 4 – OÜ RoadWest pakkumus maksumusega 22 307 eurot. Osa 4 hõlmab Tartu tn 31 ja 33 vahelist teed ning Kreutzwaldi tn 54 majani viivat teed koos parklaga. Tänavaalad korrustatakse pärast vana katendi ülesfreesimist ja uue täitematerjali paigaldust asfalteerimise teel.

Osa 5 – OÜ RoadWest pakkumus maksumusega 10 201 eurot. Osa 5 hõlmab

Wermo sissesõidu rajamist Põllu tänavalt. Olemasolev pinnas kooritakse ligi 40 cm ulatuses ja tehakse tagasitäide. Rajatav tänavala kaetakse asfaldiga.

Riigihanke „Võru lasteaia Sõleke sisustuse, tehnika ning köögitehnika tarnimine ja paigaldamine” edukateks pakkumusteks tunnustati:

kappide, riulite ja nagide tootmine, tarnimine ning paigaldamine – OÜ Teritaja (81 043 eurot);

toolide, laudade ja tahvlite tootmine, tarnimine ja paigaldamine – OÜ Teritaja (50 307 eurot);

voodite tootmine, tarnimine ja paigaldamine – AS Inest Market (14 521,50 eurot); aknakatete tootmine, tarnimine ja paigaldamine – AS Sunorek (9 585,95 eurot); kööginurkade sisustuse tootmine, tarnimine ja paigaldamine – AS Inest Market (18 688,32 eurot);

tehnika tarnimine ja paigaldamine – AS Inest Market (13 172,51 eurot);

köögitehnika tarnimine ja paigaldamine – OÜ Kõogiabi (28 851,90 eurot).

Hinnad ei sisalda käibemaksu.

Riigihangete korraldamine

Korraldatakse riigihanked „Võru Kesklinna Kooli rekonstrueerimisprojekti muutmise” ja „Tartu tänava ja Lõuna-Eesti haigla vahelise jalg- ja jalgrattatee rajamise omanikujärelevalve teenus”.

Toetuse andmine

SAle Võrumaa Arenguagentuur eraldati Võru linna eelarvest 2017. aastaks Võru Turismiinfokeskuse tegevuse toetuseks 4450 eurot.

Puuetega inimeste organisatsioonidele tegevustoetuse andmine

Kinnitati Võru linna 2017. aasta eelarvest eraldatavad toetused puuetega inimeste organisatsioonidele, kokku 18 110 eurot.

Projektide esitamine

Otsustati osaleda SA Keskkonnainvesteeringute Keskus väljakuulutatud keskkonnaprogrammis projektitaotlustega:

„Võru linnakalmistule jäätmemajade rajamine”. Projekti kestus on kuni 12 kuud ja kogumaksumus kuni 35 000 eurot, sh Võru linna omaosalus kuni 5250 eurot.

„Sorteerimissüsteemid Võru linna avalikel üritustel”. Projekti kestus on kuni 12 kuud ja kogumaksumus kuni 10 000 eurot, sh Võru linna omaosalus kuni 1000 eurot.

„Kubija järve kalastusplatvormi rajamine”. Projekti kestus on kuni 12 kuud, kogumaksumus kuni 10 000 eurot ning omafinantseering kokku kuni 1000 eurot.

„Võru linna kompostimisväljaku biojäätmete hooldussüsteemi rajamine”. Projekti kestus on kuni 18 kuud ja kogumaksumus kuni 158 900 eurot, millest omaosalus on kuni 24 000 eurot.

Otsustati osaleda SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse väljakuulutatud meetme „Lasteaiahoonetes energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamise toetuse kasutamise tingimused ja kord” avatud toetusvoorus projektiga „Võru lasteaia Päkapiikk hoone energiatõhususe parandamine”. Projekti kestus on kuni 36 kuud, kogumaksumus kuni 922 000 eurot, sellest omaosalus kuni 312 000 eurot ja mitteabikõlblik kulu kuni 115 000 eurot.

Võru Linnavolikogu istung 8. märtsil

Enne päevakorrapunktide juurde asumist teavitas linnavolikogu esimees Andres Visnapuu volikogu liikmeid koosesulistest muudatustest. Erki Saarman peatas volikogu liikme volitused, tema asemele määrati Meelis Munki.

Võru linna 2017. aasta lisaeelarve

Võeti vastu Võru linna 2017. aasta esimene lisaeelarve, millega lisatakse eelarvesse riigieelarve toetusfond, kassa-

jäägis sisalduvad vahendid (seisuga 31. detsember 2016), täpsustatakse tasanusfond, laenuvajadus ning lisatakse 2017. aastal laekuvad sihtotstarbelised toetused.

Eelarve maht suureneb sellega 6,6 miljoni euro võrra ning 2017. aasta eelarve maht kasvab 22,4 miljoni euron.

Projektile garantii andmine

Volikogu andis garantii, et projekti

„Võru lasteaia Päkapiikk hoone energia-tõhususe parandamine” tulemusena rekonstrueeritavat hoonet ja hoonealust kinnistut kasutatakse munitsipaallasteaiana ning seda ei võõrandata ega anta valdust üle kolmandatele isikutele ilma Rahandusministeeriumiga kooskõlastamata vähemalt viie aasta jooksul alates projekti lõppemisest.

KOOSTÖÖ

Korteriühistute juhid kohtusid linnavalitsusega ümarlauas

Märtsi esimesel päeval kogunesid Võru korteriühistute juhid koos linnavalitsuse esindajatega iga-aastasele ümarlauale, et arutada koostöövõimalusi ka tänavusel aastal.

Linnavalitsust esindasid linnapea Anti Allas, abilinnapea Kalev Ilves ja linnamajanduse osakonna juhataja asetäitja Risto Aim.

Kooskäimise traditsiooni alustati 2014. aastal ning tänavune ümarlaud oli järjekorras neljas. Selle aja jooksul on üheskoos arutatud ja leitud sobivaid lahendusi probleemidele, mis mõlemad pooli puudutavad.

Seekordsel ümarlaul tänasid korteriühistute juhid linnavalitsust seniste lepete korrektse täitmise ja vastutulekuse eest, samuti kiire reageerimise eest korteriühistute juhte kimbutanud probleemide lahendamisel.

Kohtumise algul andis linnapea ülevaate linnavalitsuse selle aasta tegevusplaanidest korteriühistute huviaspektist vaadatuna. Muu hulgas teatas ta, et linnal on sel aastal plaanis suures mahus linnatänavate olukorda ja parkimiskorraldust parandada ning pakkus korteriühistutele abikätt. Kuna linna tellimisel toimuvad tänavatel teetööd, siis võiksid korteriühistud kasutada võimalust sel ajal ka oma töid teha, kuna teehooldustehnika on linnas ja teetööde hinnad sel ajal väga odavad.

Samuti tegi linnapea ettepaneku lüüa kaasa linna uue arengukava väljatöötamisel. Teretulnud on korteriühistute ettepanekud sellesse dokumenti oma vaatevinklist nähtuna.

*Margus Toom,
EKÜLi esindusisik Võrumaal*

Arutatud teemadest lähemalt

Allpool on viimati toimunud ümarlauas arutatud teemade kokkuvõtte.

Jäätmete sorteerimine Võru linnas

Linnakodanikes tekitab küsimust, miks ühtede korterelamute juures sorteeritakse olmeprügi, aga teiste majade juures mitte. Jõuti arusaamisele: linnaelanikke tuleb teavitada, et korteriühistute juurde on võimalik taotleda tühjenustasuta pakendi- ja vanapaberikonteinerit. Kas seada nende konteinerite kasutuselevõtt korterelamutele kohustuslikuks, on linnavalitsuse pädevuses ja tuleviku aruteluteema.

Sissesõiduteede korrasolek

Linnavalitsus tuletas meelde, et oma krundi korrashoiuga tuleb korteriühistutel ise

hakkama saada, ning lubas omalt poolt jätkata linnatänavatelt mahasõiduteede korrastamist.

Probleem lumelükkamisega

Lumetraktorite sadad lõhuvad kõnniteede puhastamisel kõrval asuvat muru. Linnajuhtide sõnum oli, et tööhooldusfirmadel on kohustus rikutud muru kevadel korda teha.

Sügisene lehevedu

Leiti, et lehtede vedu jätkatakse ka tulevikus. Seejuures peavad kinnistuomanikud puulehtede äraveoks kasutama biolagunevaid jäätmekotte.

Kuuskede äravedu pärast jõuluaega

Praegu on vana naftabaasi taga biojätmete ladestami-

Üks paljudest korteriühistute esindajate kohtumistest Kesklinna kooli koosolekute saalis.

Korteriühistute koolitused ja üritused 2017

25.03. – EKÜLi Lõuna-Eesti foorum (Tartu, ühissõit)
20.04. – EKÜLi infopäev Võrus – uus korteriomandi- ja korteriühistuseadus
3.05. – VII korteriühistute õigusteabepäev (Tallinn, ühissõit)
25.05. – EKÜLi liidupäev (Tallinn, EKÜLi liikmetele)
5-9.05. – EKÜLi õppereis Leetu
10.-11.08. – XI suvepäevad (Jäneda)
Septembris Võru LV ja KÜde ümarlaud
4.10. – Eesti korteriühistute XX foorum (Tallinn, ühissõit)
Oktoobris EKÜLi infopäev Võrus – teema veel otsustamata
Novembris EKÜLi infopäev Võrus – teema veel otsustamata

seks spetsiaalne koht. Kui pereisa jõuab metsast kuuse tuua, siis võiks ta ka selle äraviimise peale mõelda: kas kuuse jäätmete ladestamise kohta toimetada või selle siis väiksemateks tükkideks raiuda ning maja jäätmekon-

teinerisse visata.

Hoovialad korda!

Korteriühistute soov on oma hooviala korda teha ja seega ka linnapilti kaunimaks muuta ning linn võiks nõu ja jõuga korteriühistu-

tele appi tulla. Linnajuhtid teatasid, et teema vajab veel arutamist, kuid ollakse valmis korteriühistute tegevust hoovialade kordategemisel suunama.

Soolaliiv linnatänavatel

Linn on aastaid kinnistute omanikele tänavate libedustõrjeks soolaliiva pakkunud. Seekordki leiti üheskoos, et seda abi kinnistuomanikud vajavad ning traditsiooni jätkatakse.

Hoovialade parklate joonimine

Kuna linn tellib linnatänavate joonimise teenust, siis tasub korteriühistutel parema hinna saamiseks linnavalitsusega selles vald-

konnas kootööd teha ja tellimusega liituda.

Korteriühistute juhtide koolitamine

Eelmisel aastal pani Võru linn korteriühistute juhtide koolitamisele öla alla ja korraldas koostöös Eesti Korteriühistute Liiduga Võru linnas kolm koolitust. Selleks aastaks lepitati kokku nelja koolituse korraldamises, neist kaks toimuvad kevadel ja kaks sügisel.

Ligi kaks tundi kestnud ümarlaul olid jutuks ka muud linnapilti ja linnakodanike üldisi huvisid puudutavad teemad ning lõpetades leiti, et uuesti võiks kokku saada selle aasta sügisel.

Margus Toom

PROBLEEM

Parkimisest kaugküttetrassil

Luha tänaval pargib viimasel ajal palju raskeveokeid, seda just Olevi ja Koreli tänava vahelisel lõigul. Juhid jätavad oma autod sõiduteest võimalikult kaugemale, samas pargivad kaugküttetrassile ohtlikult lähedale või lausa selle peale. Sealne torustik asub küna sees, mille paigaldamisel pole arvestatud raskeveokite parkimisega. Piisab küna kaane purunemisest, et sademevesi künasse satuks.

Loodame elanike mõistvale suhtumisele ja palume raskeveokite parkimist keelavatest märkidest, mis asja on paigaldatud, kinni pidada.

Sama kehtib juba olemasolevate keelumärkide kohta, mis asuvad Põllu tänava lõpus enne Räpina maantee ristteed, kus võib kaugküttetrassil seismas näha märke eiravaid tolliametisse pöördunud raskeveokeid (pildil).

Täname mõistva suhtumise eest.

Danpower Eesti AS

Töö- ja tegevuskeskus Mosaiik

Avatud uste nädal

27.03.–31.03.2017 kella 9–15
Kreutzwaldi 34, II korrus

Tule vaata, millega me tegeleme!
Erivajadustega inimeste käsitöö näitus ja müük

Tule kuula kasulikku infot!
29.03. kell 10 räägib Eesti Töötukassa Võru kontori juhtivkonsultant Kaja Rauba töövoime hindamisest.

Tule osa saama muusikaprogrammist!
31.03. kell 11 muusikaline etteaste.

Telefon: 786 8088, 5303 4067.

LÕUNA-EESTI ERIHOOLDUSTEENUSTE KESKUS

PIIRIÜLESED PRAKTIKAD

Ahvatlev killuke Saksamaad Võru linnas

Võrus juba neljandat aastat tegutsev Danpoweri saksa-keelne klienditeeninduskeskus on hea näide eri rahvuste koostööst, ühiste eesmärkide seadmisest ja nende edukast elluviimisest n-ö ääremaal.

Klienditeeninduskeskuse asutamise hetkel, 2013. aasta sügisel, oli toona Eestisse laienenud Danpoweri kontsernil mitu valikut – luua kõnekeskus näiteks Tallinna või Tartusse –, kuid peale jäi soov rajada see Võrru. Üheks põhjuseks oli Võru soojaettevõtte ost, kuid mitte ainult. „Eesmärk oli luua Võrru uusi ja karjäärivõimalusi pakkuvaid töökohti ja võimaldada saksa keelt oskavatel ja oma keeleoskust rakendada soovivatel inimestel leida töökoht kodu lähedal,” selgitab Danpower Eesti ASi juhatuse liige Kairi von Wolff.

Wolffi sõnul peeti kohe alguses oluliseks, et inimestel oleks mugav ja hubane töökohad ning motiveeriv palk ja karjäärivõimalused.

Ettevõtte klienditeeninduse valdkonna juht Andrew Rogerson peab Võru kliendikeskust iseloomustades vajalikuks rõhutada kasvule orienteeritust ja rahvusvahelisust: „Kõnekeskus asub küll Võrus, kuid teenindab Saksamaa kliente, samuti on töötajate hulgas välismaalasi. Kohati on tunne, nagu oleksidki välismaal – töötajad kipuvad isegi omavahel harjumusest saksa keeles rääkima!”

Andrew on pärit Inglismaalt, aga on üles kasvanud Saksamaal ning töötanud varem juhtival positsioonil kahes suuremas klienditeeninduskeskuses Euroopas – Arvato Deutschlandis ja Teleperformance'is Portugalis. „Seal töötades olen

Marili Siilmann (vasakul) ja Eleri Hunt Võrus Danpoweri saksa-keelses klienditeeninduskeskuses igapäevatööd tegemas.

omandanud palju kogemusi, mida Võru klienditeeninduskeskuses ellu viia,” ütleb praegu Tallinna lähisel elav, aga oma tulevikku Võruga siduda sooviv mees.

Rogersoni öeldut, et Võru kõnekeskuses on kohati tunne, nagu oleksid välismaal, kinnitab ka 2014. aastast Võru klienditeeninduskeskuses töötav Marili Siilmann, kes on võõrkeelses keskkonnas juba sedavõrd harjunud, et ei tee rahvusvahelises kollektiivis töötamist enam märkamagi.

Saksa keelega puutus Marili kokku juba lapsepõlves, vaadates multikad, ning ka koolis valis ta esimeseks võõrkeeleks saksa keele. Ta ei osanud aga ette kujutada, et hakkab kunagi saksa keelt töökeeleks kasutama. Danpoweri klienditeeninduskes-

kuses on tema keeleoskus jõudsasti arenenud ning see protsess pole veel lõppenud. Õppides Tartu Kutsehariduskeskuses (2005–2007) ning viibides õpingute raames ka Saksamaal, öeldi talle seal, et ta on nagu sakslane, kes elab Eestis. Just niimoodi ta ennast ka tundis. Marili on Põlvast pärit ja otsustanud teadlikult Lõuna-Eestisse jääda. „Olen elanud ka suuremas linnas, kuid mulle meeldib pigem vaikus ja rahu. Olen palju reisinud ja tean paljusid eestlasi, kes on välismaal töötanud. Minu arvates tuleb pool nendest ikka tagasi sinna, kus nende juured on. Lõuna-Eestis on minu sõbrad, pere ja ka palju sõpru, kes on viimasel ajal tagasi tulnud,” põhjendab ta oma valikut.

Kõnekeskuse kvaliteedi-

* 45 töötajaga Danpower Eesti AS (endise nimega AS Võru Soojus) on 100% Saksa energiafirmale Danpower GmbH kuuluv soojusettevõtte, mis varustab Võru linna soojaga.

* Danpower Eesti ASi klienditeeninduskeskus alustas Võrus tööd 2013. aasta detsembris 18 väga hea saksa keele oskusega klienditeenindajaga. Praegu töötab klienditeeninduskeskuses 23 töötajat.

* Võru klienditeeninduskeskuse kõrgetasemelised IT-lahendused võimaldavad Saksamaal elavaid kliente teenindada nii telefoni, e-posti, faksi kui ka kirjalikul teel, ilma et sealjuures peaks posti Eestist teele saatma.

* Eelkõige teenindatakse Hannoveri kommunaalettevõtte Stadtwerke Hannover AG (enercity) kliente, et korraldada nende varustamine elektri, joogivee, gaasi ja kaugküttega.

juht, samuti Põlvast pärit Eleri Hunt kolis Võrru pärast pikemaajalist elu ja töötamist pealinnas ning on siin tegutsenud nüüd juba peaaegu neli aastat. „Töötasin Tallinnas kõnekeskuses, mis oli juba valmis. Mulle meeldis tegelikult väga elu Tallinnas. Lõuna-Eestisse tulin tagasi

just töö pärast, kuna siin avanes mul võimalus saada osa uue klienditeeninduskeskuse arengust ja kasvust,” meenutab ta.

Praegu tunneb Eleri ennast Võrus juba päris hästi ning on väikese linna eluga harjunud. „Olen olukorraga väga rahul. Töötingimused

Võru klienditeeninduskeskuses on palju ilusamad ja moodsamad kui Tallinnas, ja see meeldib mulle väga. Mul on tekkinud sotsiaalsed kontaktid ja kasutan usinalt ka Danpoweri pakutavaid sportimisvõimalusi,” kiidab ta siinseid olusid ning lisab: „Selleks et ennast Lõuna-Eestis jälle koduselt tunda, kulus palju aega, kuid praegu tunnen, et olen oma koha leidnud ega kavatse hetkel suuremasse linna kolida.”

Kogenud kõnekeskuse-klienditeeninduskeskuse töötajana tunnustab Eleri kogu oma praegust kollektiivi. „Lõuna-Eestis töötades ei ole tunnet, nagu oleksid ettevõttes anonüümne – sa oled osa meeskonnast ja iga meeskonnaliiget hinnatakse,” ütleb ta. Aeg-ajalt käib ta ka Tallinnas, kuid nüüd vaid selleks, et suure linna õhku nuusutada ning vanu sõpru külastada.

Kokkuvõtteks võib öelda, et oma sihikindla tegutsemisega on Danpower Eesti AS murdnud müüte: Võrus õige teeninduskoha, tehnoloogiliste lahenduste ja kvalifitseeritud tööjõu leidmine ning mitme tuhande kilomeetri kaugusel asuva kliendi teenindamine polegi võimatu!

Kuna Võru klienditeeninduskeskus on kasvufaasis, kutsutakse kõiki klienditeenindaja ametist huvitatud inimesi siia tööle kandideerima. Oma soovist saab teada anda e-posti aadressil info@danpower.ee. Ettevõtte kontor ja klienditeeninduskeskus asuvad Võrus aadressil Vilja 14 (1 korrus).

Ulis Guth

Võru Linnavalitsus ja Võrumaa Arenguagentuur pakuvad oma tuge

Danpower Eesti ASi initsiatiivil on tänava korraldatud mitu kokkusaamist erinevate huvigruppidega, nt linnavalitsuse, Võrumaa Arenguagentuuri, Võrumaa Kutsehariduskeskuse ja töötukassaga. Koosolekul on arutatud võimalusi kaasata Võru linnas ja ümbruskonnas elavaid saksa keele oskajaid kõnekeskuse töösse, samuti saksa keele (täiend)õppe sihipärast korraldamist.

Üheskoos otsiti võimalusi koolituste ja õppe paremaks korraldamiseks (kuni spetsialistide koolituseni välja), kutseharidust omandavate inimeste integreerimiseks, samuti ühiste plaanide elluviimisel erinevate toetuste leidmiseks. Selle aasta kevadel ongi oodata tihedamat koostööd Võrumaa Kutsehariduskeskusega: plaanis on teha koostööd Saksamaal Hesseni liidumaal kutseõpetaja kutset taotlevate noorte inimestega, kes tulevad Võrumaa Kutsehariduskeskuse kolmenädalasele praktikale. Seejuures on kokku lepitud, et osa praktikast saavad noored inimesed teha Danpower Eesti kõnekeskuses.

Ulis Guth

TÄHELEPANEKUD

Marili Siilmann, Võru kõnekeskuse klienditeenindaja:

Jälgin ja märkan ka eraelus rohkem teisi klienditeenindajaid, näiteks poes käies. Kohtlen oma kliente austusega, sest eks me kõik soovime, et meid koheldaks samamoodi nagu meie teisi. Huvitav on Eesti taust telefonis, sest mõned kliendid ikka küsivad, kust ma pärit olen, ja tänavad. Reaktsioonid on alati väga positiivsed. Naudin väga selliseid vestlusi, sest need annavad päeva lõpuks hea energia ja enesetunde – siis tean, et olen oma tööd hästi teinud.

Mulle meeldivad ka väiksed tähelepanekud, mida kliendid teevad. Teinekord on huvitav kuulata mõnda väikest isiklikku lugu, mida kliendid enda kohta räägivad.

Andrew Rogerson, Danpower Eesti klienditeeninduse valdkonna ja Võru klienditeeninduskeskuse juht:

Tean, et klienditeeninduskeskustel on kitsaste ja kärrikaste töötingimuste tõttu halb maine. Võrus ei soovi me aga arendada kõnekeskust selle klas-

Andrew Rogerson (paremal) ja tiimijuht Fanny Schneider.

sikalises mõttes, vaid pigem moodsat, avarat ja head töökeskkonda pakkuvat klienditeeninduskeskust. Kuna oleme kasvufaasis, on klienditeeninduse arengu seisukohalt esmatähtis, et hästi saksa keelt rääkivad eestlased meie teeninduskeskusesse tööle

tuleksid, ja miks mitte ka Võrru elama asuksid. Leian, et igauks võib leida oma kutsumuse klienditeenindaja ametis, konkreetset erialast väljaõpet ei pea olema. Eelduseks on, et inimesele meeldib suhelda ja tal on kõrge orienteeritus klienditeenindusele.

Olen ka ise oma karjääri tavalise telefoni-klienditöötajana alustanud ning tean, kui raske, aga samas ka huvitav võib klienditeenindaja amet olla. Seetõttu hindan klienditeenindajate tööd väga ning austan nii nende eabõnnestumisi kui ka arengut.

TASUB TEADA

Soolaravi Lõuna-Eesti Haigla taastusravikeskuses

Lõuna-Eesti Haigla taastusravikeskuses on juba mõnda aega avatud soolakamber (pildil), kus saab eelkõige abi hingamiselundkonna ja nahaprobleemide korral, kuid mitte ainult...

Soolaravi ehk haloteraapia («halos» on kreeka keeles sool) on ravimeetod, kus patsient on kuiva soola-aerosooli keskkonnas. Soolaraviks luuakse kunstlik „soolane” mikrokliima, kus õhus on teatud kontsentratsioonis kindla läbimõõdu ja koostisega soolaioonid. Soolakambris on õhk pisikute- ja allergeenidevaba. Seansi ajal hingatakse sisse kuiva soola-aerosooli. See pole ainult efektiivne ja ohutu, vaid ka meeldiv raviprotseduur, mille ajal saab lõõgastuda ja rahulikku muusikat kuulata. Looduslikul soolakambriravil puuduvad kahjulikud kõrvaltoimed ning see stimuleerib organismi immuunsüsteemi ja kaitsevõimet. Seetõttu on soolakamber näidustatud kõikidele vanuserühmadele väikelastest eakateni.

See raviviis sai arvatavasti alguse 1843. aastal Poolas,

Foto: Andrei Javnašan

Soola toime:

- vähendab spasme hingamisteedes ja kergendab hingamist;
- muudab kopsutorudes oleva sekreedi vedelamaks ja kergemini väljakõhitavaks;
- suurendab organismi immuunoloogilist kaitsevõimet, vähendab allergilisi reaktsioone ja haigestumist infektsioonhaigustesse;
- mõjub närvisüsteemile rahustavalt, mistõttu sobib abistava meetodina stressi, depressiooni ja neuroosilaadsete seisundite leevendamiseks.

valt, mistõttu sobib abistava meetodina stressi, depressiooni ja neuroosilaadsete seisundite leevendamiseks.

Soolaravi sobib:

- profülaktikaks (tõstab organismi üldist vastupanuvõimet haigustele, vähendab stressi);
- hingamiselundkonna haiguste leevendamiseks (sagedased nohud, kroonilised neelu- ja mandlipõletikud,

kõripõletik, häälepaelte probleemid, krooniline bronhiit, astma jms);

- suitsetajatele ja neile, kes on tööstuslikku tolmu sisse hinganud;
- nahaprobleemide raviks (ekseemid, atoopiline dermatiit, pindmised nahamädanikud, akne, psoriaas).

Haigekassa tasub soolakambri protseduuride eest bronhiaalastma ja kroonilise bronhiidi diagnoosi korral.

kus uuriti soolakaevurite tervist. Selgus, et kaevurid ei põdenud iial hingamisteede haigusi. Tookord nimetati seda kooparaviks. Sakslased avastasid soola raviomadused I maailmasõja ajal, kui soolakoobastesse varjunud inimesed said leevendust astmale.

Soolakambris ollakse ta-

valiste riietega. Riiete ja juuste kaitsmiseks soola eest saab kasutada hommikumantlit ja mütsi. Soolakambrit soovitakse külastada järjest 5–10 korda. Arsti saatekiri ei ole vajalik, küll võid oma perearstiga konsulteerida enne esmakordset külastust, kui sa pole kindel, kas soolakamber sulle sobib.

1 ARVAMUS

Lõuna-Eesti Haigla lastearst Katrin Treijar

Soolaravi on hea sagedaste hingamisteede infektsioonide korral, eriti lastel. Soolaravil on põletikuvastane ja bakteritsiidne toime, sool parandab ka organismi kaitsevõimet. Abi saab köha, pikalt kulgeva bronhiidi, astma korral. Soolaravikambris viibimine kergendab röga väljutamist, vähendab limaskestade turset. Soolaravi aitab ka allergilise lööbe ja akne korral.

Vajalik on eriarsti saatekiri (taastusarst, kopsuarst, lastearst vms spetsialist). Perearsti saatekirja alusel haigekassa rahastatavale teenusele ei pääse.

Soolakamber asub Lõuna-Eesti Haigla taastusravikeskuses 1. korruse C-korpuses ning on avatud tööpäeviti kella 9–18. Protseduuri kestus on 30 minutit. Registreerumine telefonil 786 8544 või 786 8569.

Vaata lisa www.leh.ee.

Nõustamisteenused toimetulekuraskustes inimestele

Eelmisel aastal algas üle Eesti projekt, mille käigus pakutakse toimetulekuraskustes inimestele tasuta nõustamisteenuseid. Tegu on Euroopa Sotsiaalfondi finantseeritava projektiga „Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele”, mis on osa programmist „Tööturul osalemist toetavad hoolekandemeetmed”.

Eesmärgiks on kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajate toetamine ja nõustamine keerulisemate kliendijuhtumitega tegelemisel ning toimetulekuraskustes inimestele nõustamisteenuste pakkumine üle Eesti. Nõustamisteenuste osutamise tulemusel paraneb isikute igapäevaeluga toimetulek, et nad võiksid kasutada tööturuteenuseid ja rakendada tööle.

Projekti sihtrühm on mitmete probleemide samaaegselt esinemisest tingitud toimetulekuraskustes törealised inimesed (15aastased kuni vanaduspensioniealised) ja nende pereliikmed, kelle toetamiseks ei piisa kohaliku omavalitsuse võimalustest (toetused, teenused).

Nõustamisteenuste saamiseks tuleb isikul pöörduda kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötaja või projekti piirkondliku (elukoha) koordinaatori poole. Toimetulekuraskustes isikud kaasatakse projekti vaid nende nõusolekul. Koostöö omavalitsuse sotsiaaltöötaja, projekti koordinaatori ja teiste võrgustikupartneritega toimub juhtumipõhise võrgustikutöö meetodeid rakendades.

Projekti osalevatele inimestele tasuta pakutavad teenused:

Psühholoogiline nõustamine. Eesmärgiks on tõsta isiku toimetuleku- ja kohanemisvõimet ning enesehinnangut, aidata tal paremini aru saada endast ja oma võimetest, olukordadest, analüüsida ja otsida probleemidele lahendusi.

Perenõustamine. Eesmärgiks on abistada peret suhete ja laste kasvatamisega seotud küsimustes, ressursside leidmisel ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste tõstmisel.

Võlanõustamine. Võlanõustamise sihiks on isiku või pere abistamine majanduslike raskuste ja võlgnevuste korral.

Tugiisikuteenus. Teenuse sisuks on isiku abistamine juhendamise ja toetamise kaudu igapäevases elukeskkonnas asjaajamisel, kohustuste täitmisel, õiguste teostamisel, toimetulekul raske olukorraga.

Lisainfot projekti kohta saab Sotsiaalkindlustusameti piirkondlikult koordinaatorilt.

Projekti piirkondlik koordinaator Võrumaal, Põlvamaal, Valgamaal on Raina Kurg, tel 5854 0570, e-post raina.kurg@sotsiaalkindlustusamet.ee.

KOMMENTAAR

Eve Breidaks, Võru Linnavalitsuse sotsiaaltöösakonna juhataja:

Sotsiaalkindlustusamet on Võru linna sotsiaaltöötajatele väga hea koostööpartner juba aastaid. Projekti „Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele” teenuseid oleme aktiivselt kasutanud raskustes olevate perede puhul. Nii nagu mujal Eestis, on ka Võrus psühholoogilise ja perenõustamise teenuse kasutamine raskendatud (kas siis spetsialistide või rahaliste võimaluste vähesuse tõttu). Kasvatavate probleemide tõttu suureneb vajadus ka tugiisikuteenuse järele. Need kolm teenust ongi peamised, mida oleme kasutanud.

Teenusele suunatakse oma sotsiaaltöö- või lastekaitsepspecialisti kaudu ja vaid inimese enda nõusolekul. Teenustel on tulemus vaid siis, kui inimene on ise piisavalt motiveeritud ja soovib oma olukorda parandada. Seetõttu oleneb ka teenuste osutamise periood inimese/pere olukorra keerukusest ja koostööst.

Võru Linnavalitsuse sotsiaaltöösakonna poolt tunnustan Sotsiaalkindlustusameti projektikoordinaatorit ning spetsialiste, kes otseselt tegelevad teenuste osutamisega, ja julgustan inimesi keerulises olukorras abi saamiseks sotsiaaltöötajate poole pöörduma.

Tugiteenustest Võru Kreutzwaldi Koolis

Tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest on kooli ülesandeks jälgida ja vajaduse korral toetada õpilaste arengut ja toimetulekut koolis. Oluline on varakult märgata õpilase erivajadusi, mille on tinginud andekus, õpikaraskused, tervises seisund, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppetööst eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine.

Võru Kreutzwaldi Koolis abistavad erivajadustega õpilasi sotsiaalpedagoogid (2 ametikohta), psühholoog (1 ametikohta), logopeedid (2,5 ametikohta), hariduslike erivajaduste koordinaator ehk HEV-koordinaator (0,7 ametikohta), pikapäevarahvama õpetajad (3 ametikohta), lisaks on koolis tervise- ja individuaalset abi osutavad viis tugiisikut, kes on määratud lastele Võru linnavalitsuse poolt.

Meie koolis saab sel õppeaastal õpiabi 30 protsenti õpilastest, suure osa sellest moodustab logopeediline abi. Logopeedilise abi vajadus on viimastel aastakümnetel tõusnud. Paljudes uurinud gutes täheldatakse kooli astuvate laste verbaalse arengu muutusi, mis kajastuvad väheses kõnevalmiduses, lugemis- ja kirjutamisraskustes, spetsiifilises arenguhäiretes.

1.–4. klassini ning 9. klassides võimaldab kool matemaatika õpiabi, mida saab õpilane, kellel on raskusi matemaatikas. Õpirühm peaks olema kuni kuueliikmeline, et tagada individuaalne lähenemine. Paraku on vajadused sageli suuremad ja rühma täitumus ületatud.

Koolis on 5.–8. klassini sisse seatud nn matemaatika tasemerühmad. See on võimalik tänu paralleelklasside olemasolule. Tasemerühmades on õpetajal võimalik reguleerida aineõpetuse raskustaset, töötempot, lähtuda rohkem konkreetsete õpilaste vajadustest.

Koolipsühholoog nõustab õpilasi, vanemaid ja õpetajaid psühholoogilistes küsimustes. Psühholoog tegeleb õpilaste õpiraskuste, kohanemise, käitumis- ja emotsionaalsete probleemidega ning teeb vaimsete võimete ja isiksuse teste.

Sotsiaalpedagoogid tegelevad õpilaste, vanemate ning õpetajate nõustamisega sotsiaalsetes küsimustes, koolikohustuse ja kodukorra täitmise eirajatega, käitumis- ja kohanemiskeskustega õpilastega ja koolikiusamise juhtumitega. Nende ülesandeks on sobivate sekkumismeetodite leidmine ja rakendamine, ennetamaks vägivalda ja sotsiaalse tõrjutuse probleeme. Nad korraldavad

nõustamiskomisjoni soovitusel sotsiaalsete oskuste õpet (SPLO tund).

Hariduslike erivajadustega (HEV) laste toetuseks toimub kord nädalas ümarlaud, mida juhib koordinaator, kelle ülesandeks on ühendada tugivõrgustikus osalejaid ning pidada sidet kooliväliste spetsialistide ja vanematega.

Koolis on loodud hariduslike erivajadustega õpilaste klassid (väikeklassid), kus õpib kokku 26 õpilast. Väikeklassi suunatakse üleriigilise või Võru maakonna nõustamiskomisjoni otsuse alusel.

Tulemusliku töö aluseks on koostöö lapsevanemaga, kes on oma lapse parim ekspert. Oleme väga tänulikud kõikidele vanematele, kes on valmis kooliga oma lapse hea käekäigu nimel koostööd tegema. Samuti on oluline koostöö meditsiinasutustega, Rajaleidja keskuse, nõustamiskomisjoni, linnavalitsuse lastekaitsepspecialistide, noortekeskuse ja huvikoolidega.

Võru Kreutzwaldi Kooli tugisüsteemid on töötanud veidi üle 1,5 aasta. Välja on kujunenud toimiv meeskond, kes on seadnud oma eesmärgiks töötada selle nimel, et igal lapsel oleks koolis hea ja turvaline õppida.

Külli Pihl, HEV-koordinaator

TUNNUSTUS

Helle Laanpere Võru linna lusikapeol pävakangelastele raamatuid jagamas.

Enno Raag on noori Võru judokaid kantseldanud juba 44 aastat.

Enno Raag, Helle Laanpere ja Artur Ruusmaa pälvisid Võru maakonna kõrgeima autasu

22. veebruaril Võru Kandle toimunud Eesti Vabariigi 99. aastapäevale pühendatud kontsert-aktusel andsid maa- vanem Andres Kõiv ja oma- valitsuste liidu esimees Mailis Koger kätte Võrumaa kõrgeimad autasud – Võrumaa vapimärgi ja teenetemärgid. Võrulastest osutusid väljavalituks Enno Raag, Helle Laanpere ja Artur Ruusmaa.

Võrumaa vapimärgi pälvinud Enno Raag istutas 44 aastat tagasi Võrumaa spordimaastikule judoseemne ning on sellest kasvatanud ühe Võrumaa tunnusal. 1973. aastal alustas Raag toonases Võru 1. keskkoolis judoringi juhendamist. Mõne aasta pärast asutati koos innukamate kaasamõtlejatega judoklubi Rei, mille hingega eestvedaja ja pühendunud treener

Artur Ruusmaa hooviraamatukogu avamisel.

on ta kuni praeguseni. Raagi visadus ja otsus olmeraskusi trotsida on aidanud judo üle rasketest aegadest ja toonud selle tänasesse.

Võrumaa teenetemärgi

saajaid oli tänavu kolm: võrulased Helle Laanpere ja Artur Ruusmaa ning Vastseliina Piiskopilinnuse isand Ivar Traagel.

Võrumaa Keskraamatukogu lasteosakonna juhataja ja raamatukoguhoidja Helle Laanpere on naine, kes ajal, mil lapsi ahvatleb üha tugevamalt elektroonika helesinine kuma, juhatab neid aina leidlikumalt ja loovamalt hoopis raamatute juurde. Võru raamatukogu lasteosakond on tavapärastel täis saginat: seal toimuvad kohtumised lastekirjanike ja kunstnikega, seal saavad väikesed täheõppijad lugemis-koerale raamatut lugemas käia, toimuvad mudilaste jutulaupäevad, lõbusad koolitunnid, raamatunäitused. Samuti on Laanpere korral-

danud aastaid maakondlikke ettelugemise päevi, koostanud ülevaategalerii Võrumaa lastekirjanikest, algatanud lasteaedade väliteeninduspunktide tegevuse ning teinud tihedat koostööd emakeeleõpetajatega.

Artur Ruusmaa on Võru Instituudi muuseumiosakonna ehk Võrumaa muuseumi peavarahoidja, tunnustatud Võrumaa ajaloo tundja ning hinnatud giid. Ta teeb tihedat koostööd nii ajalooõpetajatega, retsenseerides ajaloo-temalisi õpilastöid, keskraamatukoguga, tutvustades muuseumikogusid, ajalehtedega, avaldades ajaloo-temalisi artikleid, mälumänguritega, võimaldades kasutada muuseumikogude materjale, kui ka suguvõsaurijate ning teiste ajaloo huvilistega.

Elar Sarik pälvis sotsiaalministeeriumi tunnustuse

28. veebruaril tunnustas tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski maakondade tegusamaid alkoholi- kahjude vähendajaid. Võrumaalt pälvis tunnustuse PPA Lõuna prefektuuri Võru politseijaoskonna piirkonnapolitseinik Elar Sarik (pildil), kes on alkoholi tarvitamise ennetamisega tegelnud juba aastaid.

Tervisedendajate riikliku tunnustamisega soovitakse esile tõsta rahva tervise arendamisse panustanud ja valdkonda edendanud inimesi. Elar Sarik on seda teinud nii töö raames kui ka omaalgatuslikult, pidades oluliseks arutleda ja rääkida alkoholi kahjustest eelkõige noortega.

2016. aastal tehti tema eestvedamisel Võrumaal alkoholi kättesaadavuse kontrollimiseks testostlemised ning reidide tulemusena töötati välja ja jagati kauplustele abivahendid alaealistele alkoholi müügi kontrolli tõhustamiseks. Oma suhtumisega on Elar eeskujuks kolleegidele, noortele ja kõigile maakonna elanikele.

KUU PILDIS

Järjekordne lusikapidu väikeste võrulaste auks

18. veebruaril Kandles toimunud traditsioonilisel Võru linna lusikapeol andis linnapea Anti Allas mullu teisel poolaastal sündinud väikestele võrulastele nimelise hõbelusika ning õnnitles vanemaid. Kultuuriministeeriumi kingituse – raamatu „Pisike puu” andis pävakangelastele kätte raamatukogu lasteosakonna juhataja Helle Laanpere.

Lastele ja nende vanematele esinesid Tea Kõrre tantsulapsed. Ürituse lõpus ootas kõiki suupistelaud.

Võru linnas sündis möödunud aasta juulist detsembrini 56 last – 32 poissi ja 24 tüdrukut, nende seas kahed kaksikud. 2016. aastal sündis Võrus kokku 110 last (poisse 57, tüdrukuid 53).

Kõik, kes lusikapeole kohale tulla ei saanud, saavad kingi kätte linnavalitsuse infosaalist. Pildigaleriiga saab tutvuda fotograaf Tõnis Antoni lehel, sealt saab ka pilte tellida. Linn kingib igale perele mälestuseks ühe foto.

Laste ja noorte külaskäigud linnavalitsusse

Viimasel ajal on sagenenud Võru linna koolide ja lasteaedade külaskäigud linnavalitsusse.

22. veebruaril võõrustas linnapea Anti Allas Võru Kreutzwaldi Kooli 2.b klassi õpilasi (ülemisel pildil), tutvustades neile linnavalitsuse töid ja tegemisi. Lapsed said

esitada küsimusi ja kohtumise lõpus peeti maha lõbus täpsusvõistlus lastefestivali meenena valminud Buratino mänguga.

1. märtsil olid linnavalitsusel külas lasteaias Sõleke lapsed (vasakul all) ning 3. märtsil Kreutzwaldi kooli 9.a ja 9.b klassi õpilased (paremal all). Viimati nimetatud

kohtumise käigus rääkis linnapea noortele kohalike omavalitsuste toimimise süsteemist, eelarvest ja maksudest ning linna käekäigust üldiselt. Noored pakkusid omalt poolt mõtteid, ideid ja ettepanekuid linna uue arengukava koostamiseks.

EESTI VABARIIGI SÜNNIPÄEV

Hetki Eesti Vabariigi 99. sünnipäeva tähistamiselt Kandles

Võru linna tunnustuse pälvinud ja tunnustuse jagajad ühispildil.

Läinud aasta noor Karolin Eks on linnapea ja linnavolikogu esimehe õnnitleda.

Hetk sünnipäeva eelõhtul toimunud kontserdilt...

... ja sellele eelnenud kätlemistseremoonial.

Järgmisel päeval linnarahvale esinenud koor Erja Aropi juhatusel...

... ning Indrek ja Paul Kristjan Kalda musitseerimas.

Võru kalmistul mälestati vabadussõjas hukkunuid

24. veebruari ennelõunal, Eesti Vabariigi 99. aastapäeval, asetati Võru kalmistul pärjad ning süüdati küünlad vabadussõjas hukkunute mälestuseks. Pildil on jäädvustatud mälestustseremoonial osalenud.

Foto: Janis Blaus

VÕHANDU MARATON MURRAB PIIRE!

**SUUREJOONELINE START ROOSISAARE SILLA JUURES
22. APRILLI VARAHOMMIKUL KELL 7:00!**

Sõpradest, kolleegidest, perekonnast ja teistest lähikondlastest saab jõe peal meeskond, mis tegutseb ühisel eesmärgil! Pildil Kagu Elektri meeskond. Foto: Janis Blaus

WWW.VOHANDUMARATON.EE

See ei ole enam lihtsalt matk kanuu, süsta või kummipaadiga, see on eneseületus ja meeskonnatöö selle kõige otsesemas tähenduses. Tähtis pole, kui kaua sa sõidad. Küsimus on selles, kas sina ja sinu tiim selle maratoni lõpetavad. Kas sa saad öelda, et oled sõitnud terve jõe ühe päevaga.

Sa suudad rohkem, kui arvata oskad! Luba, et me aitame sul mõista, kui palju sa tegelikult suudad. 3421 inimest 20 riigist on selle katsumuse lõpetanud. Praegu on juba enam kui 1500 aerutajat 15 riigist pannud kirja ennast selle aasta aerutamise suursündmusele maailmas. Kui ise veele ei lähe, siis tule vaata starti Võru linna veeväravas Roosisaare silla juures 22. aprilli varahommikul kell 7.

Tundide kaupa süstas või kanuus istudes võtab aerutamine käed-jalad kangeks ja ka selg võib valusaks jääda, seepärast on oluline teha veidi pikemaid pause, et oma liikmeid korralikult sirutada. Nii pikka maratoni läbides hakkab iga häiriv faktor mingil hetkel võimenduma, olgu selleks siis väsinud ja valutav keha, külmetavad sõrmed-varbad või paariline, kes on sama väsinud kui sina. Kui häirivaid faktoreid on mitu, siis ongi raske lõpuni vastu pidada. Kõiki, kes aga finišisse jõuavad, valdab seal ülev, VÕITJA tunne – ME SAIME HAKKAMA!

Iga sild, mille alt sa läbi sõidad või mida ületad, iga jõekäär, mida märkad kaardil, saab edaspidi erilise tähenduse. Iga kord, kui kuuled nime Võhandu, on see sinu jaoks hoopis teise tähendusega kui varem.

Hillar Irves, peakorraldaja

Võhandu Maraton ei pea alati tähendama veremaitset suus, vaid ka mõnusalt suuremat sportlikku pingutust ja eneseületust koos heade sõpradega. Pildil Võru Pääkapiku lasteaia rõõmsameelne kollektiiv! Foto: Janis Blaus

**KÕHKLED? ARVAD, ET OSKUSI JÄÄB VAJAKA?
ASJATUNDJAD PAKUVAD ABI!**

APRILL

15

“Võhandu Maratoni soojendusmatk kanuudel ja raftidel”

www.puhkalooduses.ee

Facebook: Puhka looduses

APRILL

16

“Võhandu Maratoni proovisõit”

www.matkajuht.ee

Facebook: Matkajuht Osaihing

VÕHANDU MARATON KUI PÕLVKONDADE ÜHENDAJA

Lauri Semevsky, ettevõtja

Olen alati olnud Võhandu maratoni kui nähtuse suur pooldaja ja fänn. Võhandu maraton toimub igal kevadel ajaliselt just selles punktis, mis jääb talve ja kevade vahele. Jäämineku ajal! Seetõttu mõjub ta ka nagu talveunest ärkvele raputaja. Hommikul vara-vara istud veel veidi (talve)unisena kanuusse ja õhtul rampväsinuna saunas mõtled, et NÜÜD on kõik jälle teistmoodi, sest midagi suurt on ära tehtud! Ja see hea tunne jääb sind igal aastal pikaks ajaks saatma.

Võhandu maratoni on minu jaoks aga veel üks oluline tähendus. Nimelt olen viimasel viiel aastal läbinud selle koos oma isaga. Iga kord kenasti lõpuni. Iga kord veatult (st ümberminekuteta).

Sedasi on Võhandu maratoni saanud üks vankumatult tähtis sündmus isa-poja tegemistes. Järgmise kevade maraton tuleb omavahel alati jutuks perekondlikel koosviibimistel ja alati on arutada, kuidas ja mida järgmisel korral paremini teha. Sel aastal plaanime sõita väiksema ja kitsama kanuuga, mis peaks kiiruses pisut juurde andma.

Olen peaaegu 40aastane. Minu isa saab sel aastal 60aastaseks. Ta ütleb, et 55aastasena tundis ta ennast 55aastasena, aga 59aastasena on enesetunne, nagu oleks 45! See on otseses seoses Võhandu maratoni osalemisega. Me ei võistle sel üritusel teistega ega kellaga. Tingimused on aastast aastasse erinevad ja madalama veega ei ole lootust paremate aastate aegade konkureerida. Küll on sellest kujunenud vaat et perekondlik rituaal, mida on plaanis jätkata, kuniks aer käes püsib ja tasakaalutunnetus päriselt lahkunud ei ole.

Ühel aastal küsis keegi pealtvaatajatest enne Rāpinat kaastundlikult: kannatate jah? Vastasin, et kannatame jah. Kannatame nagu saunas! Palav on, aga kurat kui hea on! Rääkimata sellest, mis tunne pärast sauna tuleb.

Seega igatahes edasi!

Loo kangelas 2016. aasta Võhandu Maratoni finišis

Foto: Aldis Toome

Appi, matemaatika!

27. veebruarist 3. märtsini toimus Võru Kesklinna Koolis reaallainete nädal. Viie päeva jooksul said õpilased osaleda paljudes põnevates tegevustes.

Esmaspäeval meisterdasid 9. klasside õpilased rühmatööna koolimaja kahele algklasside koridori põrandale neli keksumängu kast. Selleks oli vaja teha pisut arvutustööd, mahamärgimiseks kasutasid nad värvilist isoleerpaela. Keegi ei osanud arvata, et need keksukastid toovad noorematele koolikaaslastele nii palju rõõmu. Niisama mööda koridori jooksmise asemel toimub iga keksukasti juures lustlik hüppamine ja üksteisele jagatakse lahkelt õpetussõnu.

Teisipäeval mängisid arvutitundides keskkonnas Cool Math Games loogika-

mänge 5.c ja 7.a klassi õpilased. Esimene oli klassikaline IQ-testi laadne mustri ja seose leidmise mäng. Teine mäng ühendas loogika füüsiliste jõududega. Kuldvilaku mängus reaali- ja loodusainete teemadel ragistasid ajusid 7.–9. klasside võistkonnad.

Kõikideks päevadeks jätkus 3.–4. klasside õpilastele tegevust Bee-Boti armsate mesimumm-põrandarobotitega. Nende abil said lapsed arendada oma matemaatilisi ja eneseväljendusoskusi, samuti seadme juhtimise ja programmeerimise oskust.

Kolmapäeval oli meie kooli 5.–9. klasside õpilastel võimalus osaleda Ahhaa teadusteatri etendusel „Appi, matemaatika!“. Koos uuriti, mis see matemaatika siiski on ning missugustes eluvald-

kondades see meile ootamatult ja täiesti üllataval kombel appi tuleb.

Neljapäeval toimus matemaatikaviktoriin 4. klassidele. Pinget ja põnevust pakkusid küsimused, mis hõlmasid loogika- ning nuputamises ülesandeid, samuti matemaatilisi teadmisi ja oskusi.

Reedel selgitati välja parim peastarvutaja mängulises keskkonnas Kahoot ning jätkusid loogikamängud 5.–9. klassile.

Nädal möödus entusiastlikult tegutsedes ja loodetavasti muutus raskeks õppeaineks peetav matemaatika nii mõnelegi põnevaks avastamist väärt maailmaks.

Marianne Jaanson,
Võru Kesklinna Kooli
matemaatikaõpetaja

9. klasside õpilaste rühmatööna koridori põrandale märgitud keksumängu kastid valmis-
tavad noorematele koolikaaslastele palju rõõmu. Foto: Tõnis Anton

Pool tuhat Võrumaa noort tutvusid karjäärpäeval edasiõppimise võimalustega

Traditsiooniline Võrumaa noorte karjäärpäev toimus 13. veebruaril Võru Gümnaasiumis. Kokku osales ülemaakondlikul üritusel üle 500 8.–12. klassi õpilase.

Karjäärpäeval tutvustasid oma õppimisvõimalusi ja -suundi Lõuna-Eesti kutse-õppekeskused ning Eesti suurimad ülikoolid ja kolledžid. Rahvusvahelisi võimalusi tutvustasid Europe Direct ja Noorteagentuur, teste ja mänge viisid läbi Võru Noortekeskus, Noorte Tugila, Rajaleidja ja Eesti Töötukassa.

Ürituse moderaator Mihkel Raud tõi välja: „Põhiline, mida noor Võrumaa karjäärpäevalt kaasa saab, on see, et ta leiab uusi ja lähedaid erialasid, mida õppida, ja

võib-olla mõne laheda ja uue nurga erialast, mida ta juba arvas, et võiks õppima minna. Ma arvan, et valikute paljusus jõuab noorele kohale, kui ta sellisel karjäärpäeval käib.”

Tegevust leidsid noored üle kogu koolimaja: oma tooteid ning ettevõtlus-õppe programmi tutvustasid Parksepa Keskkooli ja Võru Gümnaasiumi õpilasfirmad, kooli aulas toimusid inspireerivad loengud, kus kogemusi jagasid Eeva Talsi ja Mihkel Raud, ning ülikoolide eestvedamisel arutleti tulevikuõpetaja olemuse üle ja räägiti hüdroloogia tähtsusest meie ümber.

„On väga oluline, et selliseid üritusi korraldatakse

just koolides ja tuuakse võimalused lähemale, sest Võru noorel ei ole väga lihtne sõita Tallinna Teeviidale või Tartusse Intellektikale. Oluline on omandada võimalikult palju oskusi ja leida oma nišš, kus ollakse eriti tugev. Seda avaramad on noore karjääri-võimalused ja seda õnnelikumat elu elatakse – need on otsused, mida peame tegema noore inimesena,” lisas Raud.

Karjäärpäev sai teoks Võru Maavalitsuse, Võrumaa Omavalitsuste Liidu, Võru Noortekeskuse, Europe Directi ja Võru Gümnaasiumi koostöös.

Andri Tallo,
Võru Gümnaasiumi
huvi- ja projektijuht

Mihkel Raud Võru Gümnaasiumis oma haridusteed meenutamas ja kogemusi jagamas.
Foto: Kristjan Kivistik

Võru Gümnaasiumi õpilased ergutasid Kandles kogukonna maitsemeeli

Röövlid (Andreas Pall, Kevin Marks, Raido Zopp) ja preili Sofie (Raina Luht).

Foto: Kätlin Eiche

3. märtsil esietendus Võrus Kandle teatrisaalis muusikal „Kardemoni linna rahvas ja röövlid“. Mõnus muusikaline kogupereetendus valmis valikkursuse „Teeme muusikat. Muusikal 2017“ raames ja selle töid vaatajate ette Võru Gümnaasiumi õpilased. Neid juhendasid mitmekuulise ettevalmistusperioodi vältel lavastaja Heino Pall ja muusikajuht Silja Otsar.

Tegemist on hoogsa looga ühest kenast armsast väikelinnast ja seal elavatest inimestest, kelle idüllil riku-
vad kolm röövlit. Muusikali keskmes on igivana teema headusest ja kurjusest ning inimestest selle sees. Avastusi ja äratundmisrõõmu pakkus etendus nii suurtele kui väikestele: tuletati meelde lapsepõlve ja ETV populaarset samanimelist laste-

lavastust, nautiti noorte suurepäraseid rollilahendusi ja sõnalist teravustki.

Lugu jälgides ja kuulates süvenes siinkirjutajal tunne, et see on väga meie oma kooli lugu: ka meil on oma tädi Sofie, Kasper, Jesper ja Jonatan, kordnik Bastian ja teisedki. On eneseleidmisi, ümberkasvamisi ja imelisi muundumisi, sest nagu trammijuht etenduses ütleb: „Inimene on täis üllatusi. Alati pole nii, nagu paistab.“ Meenusid ka mõtted Antoine de Saint-Exupérylt: „Ainult südamega näed hästi. Kõige tähtsam on silmale nähtamatu.”

Heino Pall tuletas etendust sisse juhatahes meelde, et kardemoni on kasutatud juba iidsetest aegadest saadik nii ravimisel kui toiduvalmistamisel: Hiinas raviti kardemoniga närvisüsteemi

häireid, Araabias kasutati teda armurohuna, tal on isu tõstev ja baktereid hävitav toime, sobib lisandiks erinevatele toitumisele. Loodan, et kardemoni omalaadset magusmõrkjat maitsebuketti tunnetasid kõik kohaletunud, vabastav naer lõi soodsa pinnase mõnuseks nädalavahetuseks ja isu tõusis ka järjekorras kolmanda muusikali järele. Soovime eestvedajatele ning noortele energiat ja loomingu-
lust põlemist!

Muusikali lavale jõudmist toetasid Eesti Kultuurkapitali Võrumaa ekspertgrupp, Võru Linnavalitsus, Võru Gümnaasium ja SA Võru Kannel.

Annely Hindrikson,
Võru Gümnaasiumi
õppejuht

NOORED AKTSIOONIS

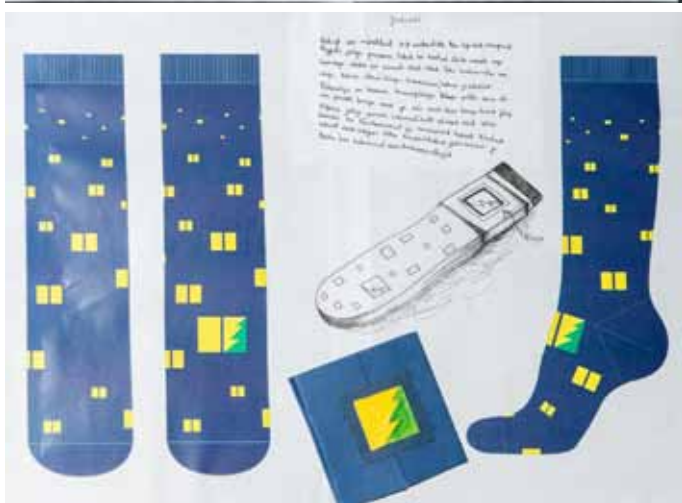
Kesklinna kooli noorte disainerite toodang jõuab peagi poelettidele

Juba teist aastat võtavad meie õpilased osa Eesti Kunstikoolide Liidu korraldatavast disainikonkursist „NoDi – noored disainivad“. Konkurss on mõeldud 8–19aastastele noortele.

Sel aastal oli konkursi teemaks „Sokk“. Disainima pidi soki või põlviku ja ka pakendi. Disaini puhul on oluline, et see vastaks küsimustele, kellele on toode mõeldud, miks nad peaksid seda vajama ja millise probleemi see lahendab.

Sel aastal laekus konkursile 1009 tööd kolmes vanuserühmas. Keskmises vanuserühmas võitsid meie õpilased Lasse Rihard Sissas (4.b) ja Mirtel Soomets (5.b) esikoha. Lisaks võitis Lasse nii Koolitantsu kui ka Eesti Kunstiakadeemia eriauhinna. Õpilasi juhendas meie kooli kunstiõpetuse õpetaja Tiina Suumann.

Lasse disain lahendab paljude tant-sijate mure. Säär on kaunis, kuid sokiosa läheb kiiresti mustaks või katki. Nii said tema koolitantsuteemalisest põlvikust sokk ja säär. Mirtel tahtis aga oma sokiga aidata lastel õppida parema ja vasaku

Võru Kesklinna Kooli õpilaste disainitud ja auhinna saanud sokid.

käe-jala tundmist.

Kõik esikoha saavutanud tööd lähevad SUVA sokivabrikus tootmisse ning neid võib leida juba alates aprillist poelettidelt.

Anu Koop,
VKK huvijuht

Järve kooli sportlaste edu Riias ja Otepääl

Võru Järve Kool esindas Eestit edukalt 16. veebruaril Riias rahvusvahelistel Eriolümpia egiidi all korraldatud ujumisvõistlusel, kus hõivati viis poodiumikohta. Võisteldi vabastiilis ja seliliujumises 25 m distantsil. Rauno Pettai saavutas esikoha, Sven Kaiv ja Indrek Kikkas olid teised ning Imre Männiste ja Karl Joosep Urbanik kolmandad. Võrulas-tele pakkusid konkurentsi 13 Läti kooli ja Leedu võistkond.

Juba kuuendat korda toimunud Eriolümpia Baltimaade talimängudel 1.–2. märtsil Otepääl, kus võistles ligi 150 sportlast Eestist, Lätist ja Leedust, sai Võru Järve Kooli võistkond viis auhinnalist kohta.

Võru Järve Kooli medalivõitjad Riias ujumisvõistlustel...

500 m distantsil sai Karl Joosep Urbanik esikoha, Sven Kaiv (500 m) ja Indrek Kikkas (1 km) olid teised ning Antero Oja (100 m) ja Rauno Pettai (500 m) kolmandad.

Gaida Vassin

...ja talimängudel Otepääl.

Tegus veebruar Võru Noortekeskuses

Veebruarikuu oli Võru Noortekeskuses äärmiselt tegus. Tegevusi jagus peaaegu igasse päeva, ei püstitud ka vaid oma ruumides.

Seoses uue arengukava koostamise, noorsootöö ja noortekeskuse märgatavaks muutmisega jätkati veebruaris Võru linna ja valla koolide külastamist. Koolides sisustatakse noorte vahetunde nii mängudega kui ka lihtsalt suheldes ja uurides, mis huvid ja mured Võru noortel on.

Olime Võru Gümnaasiumis toimunud karjäärpäeva korraldusmeeskonnas. Koos noortega osalesime Tartus haridusmessil Intellektika, andes nii oma panuse noorte teadlikesse tulevikuotsustesse.

Ega Intellektika-väljasõit olnud ainukene. Käisime külas ka Põlva Noortekeskusel ja sealsetel noortel Meediasüstit, kes korraldasid õpitöö internetitur-

valisuse teemal, põhirõhuga sellel, mida ja kui palju noored tegelikult internetis jagavad. Samuti käisime külas sõpradel Lasval ning lõime kaasa nende korraldatud sõbrapäeva maskipeol.

Sõbrapäeva peeti ka Võru Noortekeskuses, seda küll mitte suure peo, vaid õdusa filmiõhtuga noortekas, kus sai ka sõpradega punasel vaibal pilti teha ja isevalmistatud muffinidega maiustada.

Noortega käis kohtumas kunstnik Sänk, sest kevadel planeerime noortekeskuse fassaadile amaalikut, mis kajastaks noorte huve ja unistusi.

Vabariigi aastapäeva nädal möödus meisterdades, küpsetades ja riigikaitsega tutvudes. Koos noortega kaunistati noorteka seinad pääsukeste ja rukkililledega, küpsetati kaerahelbe-kamaküpsiseid. Külas käis Kaitseliidu Võ-

rumaa maleva staabiülem kapten Toomas Pindis, kes tutvustas Kaitseliitu, selle tegevusi ning relvastust.

Peaaegu iga nädala neljapäeval toimub noortekas kokandusring, kus koos noortega tehakse maitsevaid küpsetisi, suupisteid ja toite. Ka vastlapäevaks valmisid käsitööna imelised vastlakuklid, mida noored said maitsta pärast Sixten Silla läbi viidud ööorienteerumist Võru linnas.

Märtsis meie hoog ei raage, sest tulemas on noortele mõeldud harrastuskalastusvõistlused, mille jaoks on veebruaris õpitubades tublisti treenitud.

Samuti leiab aset Võru noorteaktiivi korraldatav Võrumaa noortekonverents „Leia oma koht!“, osaletakse koos noortega projekti kirjutamise koolitustel ning jätkub ka koostöö koolidega.

Kauri Kaljuste

Mõned fotojäädvustused noorteka veebruarikuu tegevustest.

TANTSUMAILM

Mari Venski (esiplaanil) koos oma trupi tantsijatega.

Võru tantsutreener jõudis globaalsel tänavatantsuvõistlusel kümne parima sekka

18. veebruaril astus tantsukooli JJ-Street Võru treener Mari Venski koos oma parimate õpilastega üles maailmakuulsale koreograafivõistluse World of Dance Prantsusmaa eelvoorus. Eestlased pääsesid oma koreograafiaga kümne parima hulka ning pälvisid positiivset tagasisidet.

Esimest korda Eesti riik esindatud

Tantsuvõistlusel World Of Dance peetakse Prantsusmaa eelvooru üheks tugevaimaks Euroopas. JJ-Street on ühtlasi esimene tantsutrupp, kes on Eestist sellel võistlusel esindanud. Mari Venski sõnul oli sündmus erakordne inspiratsioon kõikidele osalejatele ning ta ootab põnevusega uute teadmiste rakedamist Võru treeningutel.

Eestlastele elati südamest kaasa ning see oli Venski sõnul nende jaoks üks unusta-

matu lavakogemus. Ta lisas, et eesmärk oligi esindada koduriiki ja oma tantsukooli võistlusel, kus seda keegi veel teinud pole.

Magamata ööd ja 200% tiimitööd

Võistluseks valmistumine nõudis tantsijatelt aja ohverdada ka unetundidest, kuid liitis nad võimsamaks meeskonnaks kui kunagi varem. Ettevalmistusi alustati juba oktoobris ning esmalt tuli kohtunikele esitada koreograafiavideo. Peatselt saabus teade eelvooru eduka läbimise kohta. Siis algas tõeline töö, sest koreograafiat tuli muuta, lihvida ja harjutada. Tunde kestnud treeningud nõudsid küll tohutult energiat, kuid olid seda väärt.

Venski sõnul arenesid nad tantsijatena kogu protsessi jooksul ning tal oli uhke tunne oma silmapaistvate õpilastega sel võistlusel osaleda.

Venski sõnul harjutas kogu grupp ka siis, kui treener ise kohal ei saanud olla. Ta hoiab pöidlal pihus, et Võrus areneks välja nii tugev tantsutrupp, kellega saab kogu maailma vallutada minna.

17. veebruaril sõitis kümneliikmeline meeskond Pariisi, kus ootasid ees adrenaliinirohked päevad. 18. veebruaril astusid nad üles laval, kus olid samal õhtul esinenud juba sajad tantsijad. Eestlased andsid endast parima, aga tõdevald, et on veel palju, mida harjutada.

Võru tantsulõvid ei jää põrmugi alla

Pariisi võistluse järel on Mari Venski tagasi regulaarsete trennide, proovide ja esinemiste juures. Võru linna ja noortega on tal hulk plaane ning kevad on just õige aeg tantsusussid sahisema panna. Venski sõnul on inimestel, kes on pärit sellisest väiksest

kohast nagu Võru, kindlasti raske ennast maailmatasemel tipptantsijana kujutada, kuid see on võimalik. Venski eesmärk on pakkuda Võru tantsijatele lisakoolitusi ja võimalusi ennast arendada.

Mari Venski sõnul on noored kinni haaranud veel ühest ettevõtmisest – Guinnessi rekordi ületamisest padjasõjaga Jõgeval. 25. märtsi sünnimuseks on busid üle Eesti juba organiseeritud ja osalejate arv üha kasvab.

Mari Venski iseloomustab Võru treeninguid hoogsa ja energilistena ning trupp on tema jaoks väga armas. Prantsusmaalt saadud infoga teeb Mari kindlasti hooaja lõpuni lisatööd ja annab võimaluse ka teistele tantsijatele külla tulla.

Lenel Karu,
tantsukooli JJ-Street
pressiesindaja

VANA-VÖROMAA KÄSITÜÜ

KÄSITÜÜTARÕ AILA MAN

Võru linnas polikliinikumajas Jüri 19A I korrusel

TULE APRILLIS ÕPPIMA:

SISSEJUHATUS TUNIISITEHNIKASSE I.

Erinevate tehnikate õppimine ja eseme kavandamine.

6. aprillil kella 14-16. Juhendab Svea Soomets. Osalustasu 8 €.

Materjalid kohapeal olemas.

Eelregistreerimine kuni 4. aprillini:
vilve.oja@gmail.com; tel 554 1999.

TUNIISITEHNIKAS ESEME VALMISTAMISE ÕPITUBA II.

12. aprillil kella 14-16. Õpetab Svea Soomets. Osalustasu 15 €.

Materjalid kohapeal olemas.

Eelregistreerimine kuni 10. aprillini:
vilve.oja@gmail.com; tel 554 1999.

KALOSSIDE MAALIMISE ÕPITUBA

19. aprillil kella 11-13.30. Õpetab Merike Rebane. Osalustasu 14 €.

Eelregistreerimine kuni 18. aprillini:
merka.rebane@gmail.com; tel 5621 5963.
Registreerimisel teata jalanumber.

KALOSSIDE MAALIMISE ÕPITUBA

20. aprillil kella 17.30-20. Juhendab Merike Rebane. Osalustasu 14 €.

Eelregistreerimine kuni 19. aprillini:
merka.rebane@gmail.com; tel 5621 5963.
Registreerimisel teata jalanumber.

TEEKARBIMAJAKESE MEISTERDAMINE EMADEPÄEVAKS

26. aprillil kella 16-19. Juhendab Ülle Fomotškina. Osalustasu 12 €.

Eelregistreerimine kuni 24. aprillini:
vilve.oja@gmail.com; tel 554 1999.
Kaasa võtta käärid ja pulgaliim.

Täpsem info: käsitöötare juhendaja Vilve, vilve.oja@gmail.com, tel 554 1999 või Näpustuudio perenaine Aila, tel 507 9920.

Kui vajad **tööriistu või nõu toodete arendamiseks**, siis küsi täpsemalt tel 554 1999 (Vilve Oja).

Vaata ka FB lehelt: VANA-VÖROMAA KÄSITÜÜ

FESTIVALI EEL

Võru pärimustantsu festival on tänavu pühendatud valsile

6.–9. juulini toimuv XXIII Võru pärimustantsu festival „Väli juur(de)” on sel aastal pühendatud valsile. Valsi saab tantsida võistu, samuti vaadata seda kontsertidel eri rahvaste ettekantuna ja simmanitel ise tantsida.

„Valss ja polka on erinevates Euroopa kultuurides enim tantsitud tantsud,” põhjendas teemavalikut festivali korraldusmeeskonna liige, tantsuõpetaja Maire Udras. Saades alguse ländleri-nimelisest paaristantsust Austrias, jõudis valss kiiresti ballisalist külasismanile ja kodunes seal. „Pea iga maa tantsib „oma” valssi, millel taktimoot on sama, rütm ja tantsusamm

pisut erinevad,” lisas ta.

XXIII Võru pärimustantsu festival kutsubki kõiki pilli- ja tantsuhuvilisi valsi ja valsi juurte juurde, et erinevatest valsiviisidest see ühine rütm ja hõng üles leida.

Festivali välisesinejad valitakse märtsikuus. Eesti rühmi oodatakse festivalile registreeruma kuni 15. maini. Traditsiooniliselt sisaldab festivali kava kontsertide kõrval simmaneid, töötube, tantsuorienteerumist ja õhtulaule Tamula ääres. Eeldatavasti kujuneb üheks tipp-sündmuseks iga-aastane Teppo tüüpi lõõtsa mängimine.

Sel aastal lisandub lõõtsa-

võistlusele teinegi mõõduvõtt. Valsiaastale kohaselt kuulutab festival välja võistutantsimise „Ummamuudu tands”.

Mõõduvõtmise toimub kahes osas. Nii sega- kui naisrühmi oodatakse näitama ilusat labajalavalssi, aga ka teiste eesti rahvatantsude põhisamme. Ka on võimalik võistlusele registreerunud rühmadel osaleda loovtantsu võistlusel, et luua tants etteantud muusika järgi kohapeal. „Nende võistutantsimiste eesmärgiks on kinnistada eesti rahvatantsu põhisammude tantsimise oskust ning loovtantsu osas anda tantsuloojatele võima-

lus leida võistlusolukorras erilisi ja omapäraseid lahendusi uute tantsude sünniks,” selgitas Udras.

Labajalavalssi mõõduvõtmisele oodatakse rühmi registreeruma 1.–15. aprillini, loovtantsu loomisele aga 1.–31. maini aadressil www.vorufolkloor.ee. Auhinnafond on 1000 eurot.

Võru pärimustantsu festival kuulub UNESCO juures tegutseva ülemaailmse folkloorifestivalide ühenduse CIOFF® (International Council of Organizations of Folklore Festivals and Folk Arts) kalendrisse.

Festivali toimikond

ÜLESKUTSE

Korralda oma kodus kontsert!

Kas poleks vahva, kui mõni folkbänd teeks sinu elutoas või hoovis sel suvel armsa väikse kontserdi? Soovid näha kontserdikorraldamise telgitaguseid? Tahaksid olla osa XXIII Võru pärimustantsu festivalist? Nüüd on sul võimalus! Sel aastal lisanduvad Võru pärimustantsu festivali programmi ka kodukontserdid, mille korraldamisel saad kampa lüüa.

Oma soovist osaleda anna teada hiljemalt 10. aprillil kristel.onno@gmail.com, tel 5373 6712. Anna meile teada, kui palju inimesi sinu elutuba/hoov mahutab ning kus su kodu asub. Aprilli lõpus toimub ühine kohtumine kontserdikodude omanikega, et koos läbi arutada ideed, soovid ja organisatoorne pool.

Kristel Onno,
festivalimeeskonna liige

KULTUUR JA KIRJANDUS

Malenurga avamine 7. jaanuaril 2016.

Tagasivaade raamatukoguaastas 2016

Aasta algas rahvarohke ja meeleoluka Contra malelahinguga lugemissaali malenurgas, mis ootab huvilisi malet ja kabet mängima.

Raamatukokku osteti 2277 nimetust raamatuid, kokku 3466 eksemplari, põhiliselt Rahva Raamatu ja Apollo raamatukauplustest. Võõrkeelseid raamatuid saadi 308 ja annetusi 566 eksemplari. Ajakirju osteti 117 aastakäiku.

2016. aastal oli raamatukogus 6014 lugejat, neist lapsi 2008.

Raamatukogu külastati 93 897 korral, laste külastusi oli 28 990. Koju laenutati 172 504 väljaannet ja lahendati 12 428 lugejate esitatud infopäringut. Korraldati 30 näitust ja 188 raamatu-väljapanekut. Toimus 169 üritust, milles osales 4606 inimest.

Laenutuste TOPis troonisid Sirkka Hirsjärvi raamat „Uuri ja kirjuta” ning Andrus Kivirähki „Mees, kes teadis ussisõnu”. Loetavamad autorid olid Nora Roberts ja Susan Mallery, Eesti kirjanikest Erik Tohvri.

2016 oli merekultuuri-aasta. 15. jaanuarist 15. juulini kestnud lugemisprogrammi „Mul kogu ilmaks Võru linn ja mereks Tamula” oli kolmas lugemismaraton, mille käigus loeti läbi 174 mereromaani. Õpilaste mereteemalisele omaloominguvõistlusele „Näoga mere poole” laekus viie kooli õpilastelt 65 heal tasemel võistlustööd. Trepigaleriis sai vaadata näitust „Vaateid maailma meredelt” ja vana

raamatu toas Võrumaaga seotud kunstnike mere-, järve- või veemotiividel loodud maale ning akvarelle. VIII rannaraamatukogu üritus „Näoga Tamula poole” tõi vihmasest ja tuulisest ilmast hoolimata Tamula rannapromenaadile kümneid raamatusõpru ja kirjandushuvilisi.

II raamatukoguööl tunnustati õpilaste omaloominguvõistlusest osavõtjaid ning parimaid noori autoreid, kes oma loomingut esitasid. Õhtu naelaks oli kohtumine kirjanik Justin Petronega. Kaunist õhtumuusikat esitas Undina Matteus.

Kella Kahe kirjandusklubis kuulati loenguid, avati ühe maali näitusi, loeti luulet, kohtuti kirjanike ja tõlkijatega. Tutvuti leedu, taani ja mehhiko kirjandusega.

Kohtumiste sarja „Sündinud Võrus” külaline oli näitleja ja lavastaja Ain Mäeots.

Muusikahuvilistele esines loeng-kontserdiga vanamuusikaansambel Rondellus. Luule- ja muusikakava eesti luuletajate loomingust esitasid Jüri Kaldmaa ja Andrus Hämäläinen.

Suur tänu kõigile headete lugejatele, kes teed raamatukokku ei unusta. Ootame uusi lugejaid raamatuid laenama, õppima ja üritustel osalema.

Tuuli Kütt,
Võrumaa Keskraamatukogu teenindusosakonna juhataja

Uued teenused aastast 2016

* Raamatukogu Paju tänava poolses otsas asuv raamatute tagastuskast on avatud, kui raamatukogu on suletud. Tagastuskasti tühjendatakse raamatukogu lahtiolekuaegadel ja tagastus fikseeritakse esimesel tööpäeval pärast tagastamist.

* Raamatukogu koduleht on teinud läbi uuenduskuuri. Muudetud on kodulehe struktuuri, nii et see on paremini vaadeldav ka mobiilsetes seadmetes, samuti on lisatud infot ja seletusi raamatukogu pakutavate teenuste kohta. Nägemispuudega inimestel on võimalik muuta kodulehe vaade hallskaalasse ja teksti vajaduse korral suurendada. Kõige olulisem info on kodulehel nüüd kättesaadav ka inglise keeles.

* Veebruarist alates saab lugemissaalis tasuta lugeda Võrumaa Teataja digilehte. Võrreldes paberväljaandega on digilehe lugemine mugavam: teksti on võimalik suurendada, fotod on hea kvaliteediga ning ajalehe vanemaid numbreid on lihtne sirvida.

* Alates märtsist pakutakse individuaalkoolitusi vähese arvutikogemusega lugejatele.

* Vaegnägijatele ja eakatele lugejatele mõeldes on suure ja loetava kirjaga raamatute selgadel prillimärgiga kleebis, et selliseid raamatuid oleks lihtsam riulist leida.

Koos „Kalevipojaga” saja-aastaseks saavas Eesti Vabariigis

Emakeelepäeval 2016 kuulutas Kreutzwaldi muuseum välja lugude kogumise teemal „Mina ja „Kalevipoeg”. Eesmärk oli vaadelda, kuidas meie eepos ja Kreutzwaldi looming on mõjutanud otseselt või kaudselt erinevaid inimesi.

Nüüdseks on jõudnud muuseumi üle saja loo. Kõige vanem kirjutaja on 103aastane Anna Rinne. Kõige kaugem töö on Võrru jõudnud Vormsi saarelt. Tööde pikkus on väga erinev: on mõnerealist töid ja kümneleheküljelisi jutustusi. Kõik on omanäolised ja huvitavad, neis on peidus see killuke, mis aitab täiendada suurt mosaiiki rahvuseepose osast saja-aastases Eesti Vabariigis.

Suur tänu Puiga lasteaiarühmale Suvesellid (õpetajad Marika Ots ja Merje Jõgeva). Need laste joonistused on eepose lugude põhjal tehtud ja kajastavad olulisi sündmusi värvikalt ja rõõmsalt.

Esindatud on ka koolid: Kääpa Põhikool (õpetaja Liina Paldi) ja Võru Gümnaasiumi 11L ja 11R (õpetaja Merle Sulg). Nooruslikud ja humoorikad lood haaravad Kalevipoja kaasa tänapäeva, vahel võrdväärse, aga samas ka võõrana. Neis töödes on ka vastus küsimusele, miks jääb eepos mõnelegi noorele lugejale seitsme pitsoriga suletud raamatuks.

Võrulastele seostub Kreutzwaldi nimega kalinnaruum: kool, tänav, park, mälestussammas, muuseum.

Olgu siinkohal näidisenä

Pildi on joonistanud Aaron Puiga lasteaiast.

katkend kõige vanema kirjutaja, 103aastase Anna Rinne pikast ja põhjalikust tööst.

„1926. aasta sügisel olime õega jõudnud kooli lõpuklassi. Seal õppisime tundma ka

Kreutzwaldi lühikest elulugu ja põgusalt tema tähtsat teost „Kalevipoeg”. Paljudele õpilastele oli õpetaja poolt tundi toodud „Kalevipoeg” uudiseks, mulle enam mitte, kuid

vaatasin teda siiski huviga. Üles pidime kirjutama kõik „Kalevipoja” lõpulaulu ning selle pähe õppima.

Kuna 1926. aastal oli Tamula-äärsesse parki püstitatud monument Kreutzwaldile, käisin õpetaja juhendamisel pargis Kreutzwaldi mälestusmärgiga tutvumas. Olen oma elus näinud hiljem väga palju mälestusmärke, kuid ühtegi neist ei pea ma nii kauniks ja meelde jäävaks, kui on seda Kreutzwaldi mälestusmärk Võru pargis.”

Kokkuvõttes kõigi tööde põhjal teeme emakeelepäeval 2018. Veel on aega kaasa lüüa ja oma Kalevipoja lugu muuseumi saata.

Aimi Hollo

NOORTE LUGEJATE MÕTTEID

Egle: On aasta 2016 ning riigimehed ei suuda valida Eestile uut presidenti. Miks? Aga sellepärast, et eesti rahvas usub Kalevipoega. Meie rahvas ei usu Jeesust, ei usu eurosse ega palgatõusu, ei usu läbirääkimistesse ega kompromissidesse. Eesti rahvas on Kalevipoja-usku.

Mihkel: „Kalevipoeg” ei kõneta enam väga palju tänapäeva lugejat, sest raamatute lugemine pole enam selline meelelahutus või vaba aja veetmise viis nagu varem. Ühele hulgale inimestest ei meeldi enam üldse lugeda.

Enely: Selleks et „Kalevipojast” kohe aru saada, peab olema suur lugemus ja hea keskendumisvõime. See ei ole raamat, kuhu teleka vaatamise kõrvalt pilk heita, see nõuab kaasamõtlemit. Sellegipoolest ei ole „Kalevipoeg” midagi ületamatut ja üks õige eesti inimene peaks seda lugema ning sellest õppima.

Moonika: Eepos „Kalevipoeg” oli minu jaoks üks raskemaid raamatuid, mida lugenud olen – mis sest, et lugesin ainult kolm lugu, aga sellest piisas. Regivärss oli väga tülikas mõista, sest sil-

me eest kiskus kirjuks ja kui lisandus liiga palju ilustavaid sõnu, läks mõte kaotsi ja pidin lauset uuesti alustama.

Muide, pärast eepose lugemist hakkasin ise ka regivärss rääkima ja kirjutama.

Kadi: Minu arust on inimesed ära unustanud palju tähtsaid asju, millega Kreutzwald on eestlaste südamesse tee rajanud, ning sellest on kahju. „Kalevipoja” varju on jäänud paljud Kreutzwaldi toredad teosed, nagu „Eesti rahva ennemuistsed jutud”, „Kilplased”, Reinuvader Rebase lood ja teisedki kirjatööd.

AJALUGU

Elust Võru linnas 1937.aasta märtsis

Kreutzwaldi muuseum Võrru. Muuseumi asutamiseks korraldatakse loterii

Sihtasutuse Kreutzwaldi Maja loomine on jõudmas lõpujärku. Sihtasutise põhikirjale on kirjutatud alla kõik esindajad sihtasutise liikmetest, kuhu kuuluvad Võru maa- ja linnavalitsus, dr. Fr. R. Kreutzwaldi mälestuse jäädv. Selts, Kaitseliit, noorkotkad ja kodutütred. Lähemal päeval läheb sihtasutise põhikiri kinnitamisele ministeeriumi. Nii peaks teostuma Kreutzwaldi majade minek sihtasutise kätte eelseisvatel kuudel. Majas avatakse Kreutzwaldi muuseum. Dr. Fr. R. Kreutzwaldi mälestuse jäädv. seltsil, kes on muuseumi tegelikult korraldajaks, on praegu käsil loterii realiseerimine ja loteriipiletite väljasaatmine on praegu teoksil. Kõiki võrulasi ja võrumaalasi, kellele saadetakse loteriipiletid, palutakse neid vastu võtta, aidates seega kaasa kodulinna rikastamiseks ühe vaatamisväärsusega.

Elu nr 29, 17. märts 1937

PS. Eeltöö oli hea, aga muuseumi avamiseni jõuti alles 1941. aasta juunis. Kreutzwaldi muuseumi kogus on loteriipiletist kolm varianti.

Vanu ajalehti sirvis ja väljakirjutisi tegi Vana-Võrumaa muuseumide peavarahoidja Arthur Ruusmaa.

ÜRITUSED

5. aprill kell 12 kohtumiste sari „Sündinud Võrus” – Eve Leimann, „Puudest ja luulest ja muust”.

NÄITUSED

Võru Kunstikooli õpilastööde näitus „Graatsiline graafika” trepigaleriis. Naiskodukaitse 90 aasta juubeli fotonäitus konverentsisaalis. Ühe maali näitus, Ernst Hallopi „Sirelid” Vana-Võrumaa muuseumide kogust. Eve Leimanni näitus „Puud lihtsalt lähedalt” konverentsisaalis.

„KEVADE” LEMMIKTEGELASE VALIMINE

Oskar Lutsu „Kevade” 105. ilmumisaasta ja laste- ning noortekultuuri-aasta puhul kutsub raamatukogu valima „Kevade” lemmiktegelast. Hääletada saab jaanuarist aprillini nii kohapeal kui kodulehel. Lemmiktegelane kuulutatakse välja 10. mail kolmandal raamatukoguööl. Osavõtjate vahel loositakse välja raamatuid.

LASTEOSAKOND

ÜRITUSED

30. märtsil kell 10 3.–4. klasside kirjandusmängu Võru maakonna eelvoor.

1. aprillil kell 11 mudilaste jutulaupäev.

4. aprillil kell 17 Võru Muusikakooli kandleansambli kontsert.

5. aprillil kell 13 Võru maakonna 6.–9. klasside 12. etlusuvoistlus Tooli-teater.

6. aprillil kell 13 vendadele Liividele pühendatud etluskonkursi Võru maakonna eelvoor.

15. aprillil kell 11 mudilaste jutulaupäev.

19. aprillil kell 15.30 Võru Loovuskooli 27. näituse avamine beebikooli ja mängukooli tunniga.

NÄITUSED

15. aprillini „Võluväga nukud” – slaavi ja soome-ugri traditsioonilised nukud.

2.–29. aprillini Võru ja Viljandi gümnaasiumi õpilaste maalilaagri tööde näitus.

TULEKUL

Võru segakoori Tervis 70 aasta juubelikontsert

22. aprillil algusega kell 16 on kultuurimajas Kannel kavas Võru segakoori Tervis 70 aasta juubelikontsert „Armastusel kummalsed teed”.

Kui armastuse teed on kummalsed, siis Tervise lauljatepere teed on sihikindlalt armastavad. Armastusest segakoorilaulu vastu tullakse Võru linnast ja maakonna seitsmest vallast. Kandle katuse all saab sügisel lauldud 20 aastat.

Segakoor Tervis on loodud aprillis 1947 tollase tervishoiutöötajate ametiühingu maakonnakomitee sekretäri Gerhard Variku eestvedamisel. 1947 oli aasta, mil toimus Eesti XII üldlaulupidu – esimene okupatsiooniga laulupidu. Järgmisel aastal registreerus Tervis juba 1950. aasta XIII laulupeole. Rasket ja mõistetamatut elu ning saadud haavu tuli hakata parandama lauluga. Koori esimeseks dirigendiks oli Paul Elken. Pikemat aega on koori dirigentideks olnud Aleksander Krull, Ako Tamra, Lembit Tammemägi, Mare Visna-

Kevadine Tervis Võru Kreutzwaldi pargis.

Foto: Margus Muts

puu, Arvo Sikk, Lilia Vildo, Ara Bander ja Linda Kasak. Nende tegevus on olnud viljakandev. Selle üheks märgiks on ka juubelikontserdil kaastegev Kait Tamra, dirigent Ako Tamra poeg.

Seitsmendat hooaega laulab Tervis Tiit Raua käe all, kolmandat hooaega on tema heaks abiliseks Elise Võsu. Algselt olid lauljateks tervishoiutöötajad. 1958. aastal ühines tervishoiutöötajate segakooriga Võru toorlinavabriku lauljate kol-

lektiiv. 1963. aastal sai koor nimeks Tervis. Praegu laulavad neljakümneliikmelises kooriperes koos erinevate elualade esindajatega ka

mõned tervishoiuga seotud inimesed, näiteks perearst, meditsiiniõde, farmatseut jt, kellega koos propageeritakse laulmist kui tervislikku eluviisi ja tervist andvat tegevust. Seepärast lauldakse palju ka üksteisele terviseks ja koos oma arvuka sõpruskooride ringiga. Lauldakse nii eesti kui välisautorite loomingut, rahvalauluseadeid, laulupidude ja festivalide repertuaari, tähtpäevalaule, ja kindlasti lauldakse võru keeles. Juubeliaastal on ka Tervise lauljate keskmine vanus juubelihõnguline, jäädes siiski tublisti alla koori vanusele.

Ülle Sok,
Võru segakoori Tervis
president

Laupäeval, 22. aprillil kell 16 kodusel Kandle laval:

Võru segakoor Tervis – dirigendid Tiit Raud ja Elise Võsu
Tartu Hansa segakoor – dirigendid Eva Kams ja Karin Herne
Kait Tamra
Piret Rips-Laul (klaver)
Heiki Kelp (basskitarr)
Raimond Valgre muusana on kohal VAT Teatri ja Kuressaare Linnateatri näitleja Lauli Otsar.
Piletid hinnaga 3 € on müügil Võru Kandle kassas.

Aprill tuleb, lausa jõuga!

Võru kultuurimaja Kannel võrustab esimest korda teatrit Must Kast. 20. aprillil kell 14 tuleb peagi kolmeaastaseks saav Tartu projektiteater külla muusikalise noorteetendusega „Jõud”, mis pälvis 2016. aasta Tartu kõige laste- ja noortesõbralikuma teo tiitli.

„Jõud” on noortelavastus, mis sai alguse Tartu Forse-liuse Kooli ja Musta Kasti koostööst. 7. klassi õpilastel paluti kirjutada noortejutte, mis neile endile ja nende sõpradele tõeliselt korda lähevad. Toetudes valminud lugudele ning nende põhjal kirjutatud noorte arvamustele, valmis aasta jooksul tasapisi terviktekst, mis sai lavastuse aluseks. Noored olid protsessi kaasatud ka pärast proovide algust, külastades teatrit regulaarselt ning jälgides näitlejate ja loomingulise trupi tööd.

„Kuigi sündmustiku poolest erinesid algtekstid suuresti, ei olnud ühendavate teemade leidmine tegelikult kuigi keeruline,” kommenteerib dramaturg-lavastaja Kaija M Kalvet. „Jutustusi lugedes ja ka enda teismeiga meenutades sai selgeks, et selles vanuses on kõige olulisemateks teemadeks ikkagi iseseisvumise, kuuluvuse ja tunnustu-

se küsimused. Mida ma nüüd, pisut vanemana, ehk oskan selgemini kõrvalt näha, on see, kuidas probleemid sageli juba kodudest alguse saavad. Kas nad leiavad seal ka lahenduse või on vaja seda otsida kuskilt mujalt, on juba iseasi.”

Ehkki lavastus tegeleb tõsiste küsimustega nagu üksindus, koolikiusamine ja lein, on sellel siiski elujaatav ja helge toon – usk sellesse, et kui üksteisest hoolida ja julgeda oma muredest rääkida, on parem maailm võimalik. Läbi naeru muresid vaagides näeb ka positiivset lahenduskäiku. Etendust soovitatakse 11. eluaastast kuni gümnaasiumi lõpuni.

„Jõu” dramaturg ja lavastaja on Kaija M Kalvet, kunstnik teatriuhinnaga pärjatud Illimar Vihmar, laulude autor Marten Kuningas. Valguskujunduse on loonud Karl Marken ning koreograafia Helen Solovjev. Laval säravad kokku 39 rollis Musta Kasti näitlejad Jaanika Tammaru, Birgit Landberg, Silver Kallula, Kaarel Targo ja Mihkel Kallaste. Etendus kestab ilma vaheajata 90 minutit, pileteid on võimalik osta Piletilevist või broneerida maarja@teatermustkast.ee.

Foto: Ruudu Rahumaru

Uudne ja põnev „Kolme pörsa lugu” Kandles

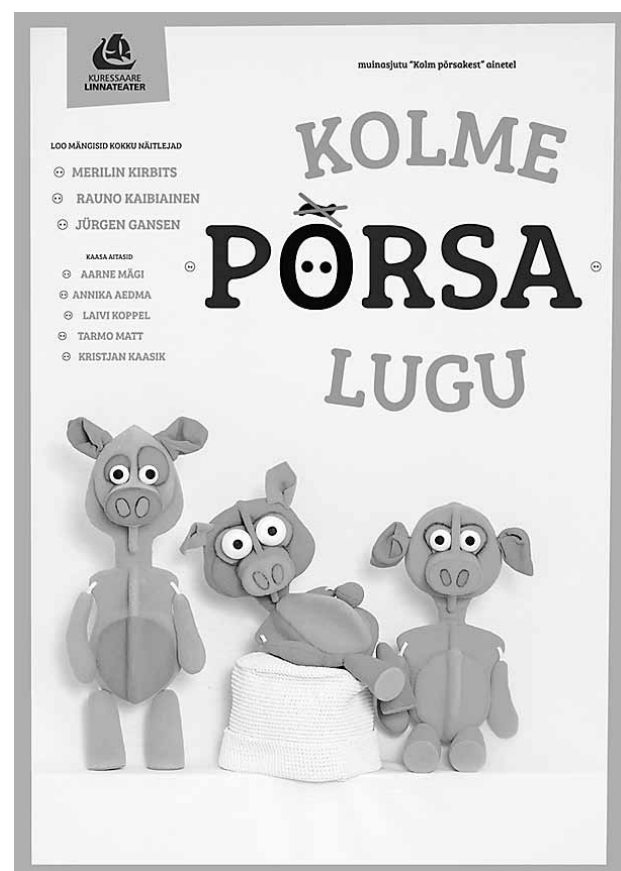
26. aprillil kell 11 etendub Võru Kandles „Kolme pörsa lugu”. Lavastus on mõeldud nii päris väikestele kui ka veidi vanematele lastele.

Aluseks on võetud Sergei Mihhalkovi muinasjutt, mille tegelased on kolm pörsakest ja kuri hunt. Viimane tahab pörsaid nahka pista, kuid lihtsaks notsud talle seda ei tee.

Kuna tegu on juba klassikasse kuuluva ja palju kordi varem lavale toodud muinasjutuga, siis otsis lavastaja Aarne Mägi lahen-

dusi, mis oleksid uudsed, kuid kindlasti lastele põnevad jälgida. Nõnda valmiski dünaamiline „Kolme pörsa lugu”, kus on osavalt ära kasutatud valgust ja varju. Näitlejatel on käepärast nukud ja aktiivselt võetakse kasutusse lavakujunduselemendid. Rollides astuvad üles Merilin Kirbits, Rauno Kaibiainen ja Jürgen Gansen.

Etendus kestab ligi 35 minutit.
Pilet 5 eurot.

Õnnitleme märtsikuu juubilare!

101
Aleksandra Novoselskaja

90
Vilhelmine Mitkevits

85
Helgi Lüüs
Laine Talfeldt
Helgi Schmidt
Evi Untera
Lehte Linnas
Aino-Hilli Pedras
Anton Tolmov
Harri Joonas
Nikolai Lahnovski

80
Helju Jänes
Linda Ottender
Meida Järv
Hilja Suurkõiv
Marvi Tuisk
Linda Kikas
Helgi Rist
Robert Mägi

75
Erika-Rosalie Pöder
Hilja Kuklane

Õie Rand
Vaike Kupp
Anu Padosepp
Rosalina Rätsep
Kristina-Janina Tasso
Tiiu-Mare Kenk
Maie Padar
Leonid Andrejev
Atso Heliste
Ats Musto

70
Sinaida Sild
Lilli Vislapuu
Liudmila Nadzhabova
Küllü Kärblane
Maie Lääne
Valery Dmitriev

*Aprillikuu juubilaridel, kes ei soovi äramärkimist ajalehes, palume sellest teada anda 1. aprilliks tel 785 0914 ja/või sirje.randver@voru.ee

*Võru linnas oli 1.03.2017 seisuga 12 320 elanikku, neist mehi 5534 ja naisi 6786.

RAKVERELVEL

GRIGORI GORIN

THIJL ULENSPIEGEL

LAVASTAJA ÜLLAR SAAREMÄE
OSADES TÕU VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA
TEATRIKUNSTI 11. LEND

K, 5. aprillil kell 19 Võru Kandles

rakvereteater.ee piletimaailm.com 32 95 444

SA VÕRU KANNEL

Kultuurisündmused
MÄRTS – APRILL 2017

24. märtsil kell 19 Tõnis Niinemetsa power-up comedy „HOMME ON TÄNA!” Teatrisaalis. Piletid hinnaga 16 € ja 14 € on müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevi müügipunktides. Laval: Tõnis Niinemets. Produktioon: Karl Kermes / POINT.

9. aprillil kell 18 VÕRU PUHKPILLORKESTRI kevadkontsert. Kontserdisaalis. Piletid hinnaga 3 € on müügil Võru Kandle kassas.

11. aprillil kell 19 KUKERPILLID ja JUSS HAASMA „45 aastat hiljem!” Teatrisaalis. Piletid hinnaga 16-18 € (olenevalt isteko-
hast) on müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevi müügipunktides.

23. aprillil kell 18 Vana

Baskini Teatri etendus „TÄNA ALGAB UUS ELU”. Teatrisaalis. Piletid hinnaga 15 € ja 13 € on müügil Võru Kandle kassas ning Piletilevi müügipunktides. Lavastaja: Ivo Eensalu. Osades: Raivo Rüütel, Külli Reinumägi, Eduard Salmistu (Rakvere Teater), Aleksander Ots.

23. aprillil kell 13 klubi Hõbedane Juus pidu.

26. aprillil kell 20 Comedy Estonia esitleb: Sander Õiguse „Hoopis teine tera”. Väikeses saalis. Piletid hinnaga 8 € ja 6 € (tudeng) on müügil Võru Kandle kassas ning Piletilevi müügipunktides.

27. aprillil kell 18 Võru Muusikakooli kevadkontsert. Kontserdisaalis.

www.vorukannel.ee

PILETIKASSA, INFORMATSIOON: 78 68676. Avatud E-R kella 12-16: 17-19 kunstiline juht 78 68675, turundusjuht 78 68674, administreaator 78 28744

Ilmar Kruusamäe maalinäitus „Inimene”

Alates 22. märtsist on Vana-Võromaa kultuurikoja näitusesaalis (Katarina allee 11) avatud hüperrealismi elava klassiku Ilmar Kruusamäe (sünd 1957) näitus „Inimene”. Valik suuremõõtmelisi portreesid annab ülevaate kunstniku loomingust ja märgib tema juubeliaastat.

„Kruusamäe on häiritud realist, keda tema enese empaatia on ahistanud, kuid kes sellele vaatamata ei lase hetkel tuhmuda ja ajal kaotsi

minna,” kirjutab Võrumaalt pärit kunstiteadlane Eha Komissarov. Ta tunnustab Kruusamäe oskust hüperboliseerida oma modelle, te-

ravdades vaevumärgatavalt nende ilmet või varustades nad mõne reetliku poosiga, mis paljastab groteskset käitumist või kõneleb hingelisest segadusest.

Kunstnik on loonud mitmeid kümneid hiigelportreesid, vastu vaatamas Ants Juske, Sven Kivisildnik, Marko Mäetamm, Tõnis Mägi, Eha Komissarov, Imat Suuman, Mati Miilius, Hannes Varblane, Kurt Vonnegut, Arvo Kukumägi, viimane mandani

keele kõneleja Edwin Benson jt. Need on need inimesed, kes on olnud aastaid kunstniku kõrval, kellega koos ta on kasvanud ja küpsenud. Tänu sellele on maalil säilinud ka inimese isikupära.

Täpse nimekirja eksponeeritavatest hiigelportreedest jätab kunstnik veel saladuseks. Maalide valikut ja näituse tervikpilti saab Võrus näha kuni 1. maini.

Jana Huul

Mu ees on enda jäljed ... iga päev /muusik Tõnis Mägi portree / 2007, õli, lõuend, 150 x 200 cm

NOSTALGIA

Motokross Suure Munamäe Torni karikale otsib kaasabi

Omal ajal tuhandeid pealtvaatajaid raja äärde meelitanud motokross Suure Munamäe Torni rändkarikale tähistab tänava augustis oma 55 aasta juubelit. Seekordne võistlus korraldatakse 19. augustil Haanjas Abi talu krossirajal, teatab motoklubi Sinilind.

Pikki aastaid Võrus Meegomäel kuulsust kogunud motosportlaseks oli 1990ndate keskel sunnitud maavaidluste tõttu kohta vahetama ning on pärast seda toimunud Võrumaa eri paigus. Sellest hoolimata pole esimest korda 1962. aastal toimunud võistlus kordagi ära jäänud. „See on ainus järjepidevuse säilitanud tehnikaspordiüritus Eestis,” teab krossi peakorraldaja Ülo Raudsepp.

Kui Suure Munamäe Torni motokrossi 50 aasta juubeli ajal korraldati krossiveteranide osalusel suur avapidu koos endisaegse ja ülesvuntsitud kauplusauga, siis nostalgiat peaks pakkuma ka motoklubi Sinilind tänasuvine ettevõtmine.

„Seekord küll nii suurelt ette ei võta, kuid toodame nn nostalgiameneid – suured plekkmärgid ja vimplid. Ajaloolise pildi lisamiseks on tänava võistluste kavas retro-korviklass, kus sõidavad vanade ilusate aegade küljekorvikuga krossikad,” kinnitab Raudsepp.

Juubeliüritusega seoses otsitakse fotosid, kavasid, vimplid või kuulutusi vanast ajast. „Kui kellelgi mi-

Ajaloolised hetked: Suure Munamäe Torni rändkarika valmistamisest ja ühest esimesest võiduajamisest Meegomäel.

dagi sellist leidub, siis palun andke teada. Teeme neist pilti ja anname esemed omanikule tagasi,” ütleb Raudsepp. Samuti palub krossi pea-

korraldaja ühendust võtta inimestel või firmadel, kes saavad juubelikrossi auhinna-alauda rikastada. Kontakti saab võtta telefonil 504 7560

või e-posti aadressil ylo@ramo.ee, samuti võib tulla RAMO kauplusesse Võrumõisa teel.

Ulis Guth

VÕRU LINNAGALERII
Liiva 13, 65609 Võru

03.04-28.04.2017

GRETHE RÕÕM -
fotonäitus „Koos kasvamine”

VÕRU KUNSTIKOOLI õpilaste joonistuste & söemaalide näitus „Aprilliuni”

ANNA- LIISA PALOK -
„Minu vanaema maalid”

Näituste avamine 05.04.17 kell 18.00
www.vorulinagalerii.ee

Galerii avatud E-R 12.00 - 18.30
Näituste külastamine on tasuta

ESMAKORDSELT VÕRUS
GIUSEPPE VERDI
RIGOLETTO
OTSEÜLEKANNE SUUREL KINOLINAL

OOPER
KOLMES VAATUSES
VÕRU KINOS KANNEL
6. APRILLIL KELL 20:45

PILETID 8 € / 10 € müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevis
www.vorukannel.ee

Liccu

GrafiKa
Kultuurikava
Info ja laudade
broneerimine 7858 588

LIVE
Laupäeval
15. aprill
kell 21:00
Mariliis Jõgeva
Kitarril saadab Oliver Mazur

Laupäeval 22. aprill kell 21:00
CLARITY
Laupäeval 29. aprill kell 21:00
TÖÖRAHVA PÜHA VENE MOODI MOSKVA-ODESSA